

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ కార్యకలాపాలు

**ANDHRA PRADESH
LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES**

అధికార నివేదిక
OFFICIAL REPORT

బుధవారము, మార్చి 12, 2008

12 వ శా. స. XIII స. వాల్యూం -- IV నంబరు -- 3

శక సంవత్సరము - 1929, ఫాల్గుణం - 22

WEDNESDAY, THE 12TH MARCH, 2008

12 L.A. XIII S. VOL-- IV No. - 3

22 - Phalgun, 1929 - S.E.

#

శాసనసభ సచివాలయము

పబ్లిక్ గార్డెన్స్

హైదరాబాదు - 500 004.

**LEGISLATURE SECRETARIAT
PUBLIC GARDENS
HYDERABAD
500 004.**

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ

ప్రధాన అధికారులు

సభాపతి	:	శ్రీ కె. ఆర్. సురేష్ రెడ్డి
ఉప సభాపతి	:	డా. (శ్రీమతి) జి. కుతూహలమ్మ
అధ్యక్షుల పేర్ల వట్టిక	:	శ్రీ గురునాథ రెడ్డి శ్రీ బి. వేదవ్యాస్ శ్రీ నాదెండ్ల మనోహర్ శ్రీమతి వి. సునీతా లక్ష్మారెడ్డి శ్రీ డి.నరేంద్రకుమార్ శ్రీ ఎ. గోవింద నాయక్
కార్యదర్శి	:	శ్రీ కె. తులజానంద్ సింగ్
ప్రత్యేక కార్యదర్శి	:	శ్రీ కె. గోపాలకృష్ణయ్య
సంయుక్త కార్యదర్శులు	:	శ్రీ ఎన్. అంజయ్య శ్రీ డి.శివరావు
ఉప కార్యదర్శులు	:	శ్రీ ఎం. పాండురంగాచార్య శ్రీ పి. సీతారాములు శ్రీ కె.ఎ.నర్సింహారాజు శ్రీ డి. నర్సింహులు
సహాయ కార్యదర్శులు	:	శ్రీ పి. సత్యనారాయణ శ్రీ కె. సుభాష్ చంద్రబోసు శ్రీ డి. సత్యనారాయణ శ్రీ ఎ. రామిరెడ్డి శ్రీ ఎస్. జయరాం శ్రీ కె. జగన్నాథరావు శ్రీ మహ్మద్ జహీరుద్దీన్ శ్రీమతి ఎ.సాయిలక్ష్మి శ్రీమతి ఎస్.ఎ.జ్యోతి శ్రీ కె. సత్యనారాయణరావు
చీఫ్ రిపోర్టర్	:	శ్రీమతి టి. సుశీల

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ చర్చలు
అధికార నివేదిక

(పన్నెండవ శాసనసభ)
(పదమూడవ సమావేశము : ఇరవై ఒకటవరోజు)
బుధవారము, మార్చి 12, 2008
సభ ఉ. గం. 8.30 లకు ప్రారంభమైనది
(గౌ. సభాపతి అధ్యక్ష స్థానములో వున్నారు)

విషయ సూచిక

1. సభా కార్యక్రమము
వాయిదా తీర్మానముల గురించి
2. నక్షత్రపు గుర్తుగల ప్రశ్నలు - వాగ్రూప సమాధానములు (అనుబంధము -1)
3. ప్రకటన
12-03-07తేదీన లాల్ బహదూర్ స్టేడియంలో జరుగవలసిన క్రైకెట్ మ్యాచ్ వాయిదా పడడం గురించి

సభా కార్యక్రమం
వాయిదా తీర్మానములను గురించి

MR.SPEAKER: Adjournment Motions have been received today.

1. Adjournment Motion given notice of by Sri T.Devender Goud and others regarding the continuation of the name of N.T.R. Terminal by shifting from Begumpet Airport to Shamshabad is disallowed.
2. Adjournment Motion given notice of by Sri Nomula Narasimhaiah Garu and others regarding the measures to be taken to solve the problems of physically handicapped and to waive loans of BCs. drawn from Corporations is disallowed.
3. Adjournment Motion given notice of by Sri Chada Venkat Reddy Garu and others regarding the measures to be taken to solve the problems of physically handicapped and to waive two crores loan of physically handicapped Corporation is disallowed.
4. Adjournment Motion given notice of by Sri Akbaruddin Owaisi Sahab and others regarding the abduction, rape and attempt to murder on a minor minority girl in Kulsumpura area of Karwan Assembly Constituency on the night of 10th and 11th March, 2008 is disallowed.
5. Adjournment Motion given notice of by Sri Komireddi Ramlu Garu regarding the financial assistance to the family of Dr.Srinivas, who was murdered in USA and also providing of rehabilitation to the workers who were sent back from Dubai, Muscat and Gulf countries is disallowed and the last
6. Adjournment Motion given notice of by Sri G.Kishan Reddy Garu regarding alleged closure of Begumpet Airport and the strike of the Airport Authority of India Employees Union against the closure and non-regularisation of traffic at Shamshabad Airport due to lack of road facility causing inconvenience to the people is disallowed.

Hon'ble Members, today is a packed agenda. Kindly cooperate. We will take up the question hour.

డా . ఎన్ . జనార్ధన రెడ్డి (నాగర్ కర్నూల్): ఈ రోజునా జరగనివ్వండి సార్ .

మిస్టర్ స్పీకర్ : చర్చయితే ప్రతిరోజూ జరగనిస్తాను . అది రోజూ జరుగుతుంది .

(సవ్యలు)

(టిడిపి, సిపిఐ, సిపిఎం, బిజెపి, ఎంఐఎం సభ్యులు తమస్థానాల నుండి నిలబడి ఎడ్జర్మెంట్ మోషన్స్ పైన చర్చకు అనుమతించవలసిందిగా కోరసాగారు)

MR.SPEAKER: All these issues need not be taken through Adjournment Motions because there is a provision to tackle them. నర్సింహయ్యగారూ, వెంకట రెడ్డిగారూ, డిజేబుల్స్ వెల్ఫేర్ పైన చర్చ ఇంకా కొనసాగుతున్నది . జనార్ధన రెడ్డిగారూ, కిషన్ రెడ్డిగారూ, you can take it up under Ports.

SRI AKBARUDDIN OWAISI (CHANDRAYAN GUTTA): Sir, a minority girl in Kulsumpura area of Karwan has been abducted, raped and attempted to murder. Police

is not doing anything. Zero Hour is also not being given. If Zero Hour is given, we could raise the issue in it.

MR.SPEAKER: Home Minister is not available here. You can meet him later and resolve the matter.

శ్రీ జి . కిషన్ రెడ్డి (హిమాయత్ నగర్): ఎయిర్పోర్టు మూసివేస్తున్నారు సార్, ప్రజలకు ఇబ్బంది అవుతున్నది .

SRI AKBARUDDIN OWAISI: These kinds of incidents are increasing day by day but no action is being taken by the Police. Now this incident has taken place on a minor girl.

MR.SPEAKER: Yes, you can take up this issue. You can take it up. No problem.

డా . ఎన్ జనార్థన రెడ్డి : పంషాబాద్ లో ఉన్న డొమెస్టిక్ ఎయిర్పోర్టుకు ఎన్ టిఆర్ టెర్మినల్ పేరును కొనసాగించాలి .

శ్రీ నోముల నర్సింహయ్య (నక్రెకల్): ఒక మాట చెప్పమనండి సార్ .

మిస్టర్ స్పీకర్ : మళ్ళీ కావాలంటే చర్చించండి .

డా . ఎన్ . జనార్థన రెడ్డి : ఇది తెలుగువారి ఆత్మగౌరవానికి సంబంధించింది సార్ . కన్సిడర్ చేయమనండి సార్, ప్రభుత్వాన్ని చెప్పమనండి . ఎయిర్పోర్టును వేరేస్టేషన్ కు తరలిస్తే పేరు ఎట్లా మారుతుంది ?

MR.SPEAKER: You are all Senior Members. You know how to avail the time of the House.

డా . ఎన్ . జనార్థన రెడ్డి : దేని మీద తీసుకుంటాము సార్ ? ఇది ఎన్ టిఆర్ గారిని అగౌరవపరచాలని అనుకుంటున్నారా ?

మిస్టర్ స్పీకర్ : జనార్థన రెడ్డిగారూ, I repeat, you are a Senior Member. నర్సింహయ్యగారూ, వెంకట రెడ్డిగారూ, మీరు ఇచ్చిన వికలాంగులపైన చర్చ ఏదయితే ఉందో అది ఈ రోజే లిస్ట్ కాబడి ఉంది . అప్పుడు మాట్లాడండి .

శ్రీ నోముల నర్సింహయ్య : అప్పు రద్దు చేయాలని కోరుతున్నాము .

మిస్టర్ స్పీకర్ : డిజేబుల్డ్ మీద చర్చ కొనసాగుతూనే ఉంది . అందులో మీరు రెయిజ్ చేయవచ్చు .

శ్రీ నోముల నర్సింహయ్య : వికలాంగులకు రు . 2 కోట్ల అప్పు మాఫీ చేయలేరా సార్ ?

MR.SPEAKER: Owaisi sab, I have told you to speak to the Home Minister and sort out the issue. If your issue is not sorted out, then the House is always there.

శ్రీ పి . కేశవ్(ఉరవకొండ) : ఇది మన ఆత్మగౌరవానికి సంబంధించింది సార్ . ఎయిర్పోర్టు సిస్టేచేసినా పేరు ఎట్లా పోతుంది ?

మిస్టర్ స్పీకర్ : వేరే ఫాంట్ నాకు నోటీసు ఇవ్వండి . I will examine and admit it.

డా . ఎన్ జనార్ధన రెడ్డి : సార్, ఇప్పటికి 20 రోజులు ఐపోయింది, ఇంకా పది రోజులు ఉంది, ఏదీ ఇక్కడ డిస్కవస్కు రాలేదు .

శ్రీ పి. కేశవ్ : ఆంధ్రుల ఆత్మగౌరవాన్ని తాకట్టు పెట్టారు . దయచేసి చర్చకు అనుమతి ఇవ్వండి సార్ .

శ్రీ నోముల నర్సింహయ్య : సార్, ఒక్కమాట చెప్పమనండి సార్ .

మిస్టర్ స్పీకర్ : నర్సింహయ్యగారూ, నేను చెప్పాను . There is a scope for discussion. ఈ రోజు మాట్లాడండి . రిప్లయిలో చెబుతారు . బిసి, ఎస్సి, ఎస్టి, మైనారిటీ వెల్ఫేర్ అండ్ డిసేబుల్స్ వెల్ఫేర్ ఈ రోజు ఎజెండాలో ఉంది . కాబట్టి మీరు లేవనెత్తిన అంశం ఇందులో మాట్లాడండి . మినిస్టరు రిప్లయి ఇస్తారు . రిప్లయిలో చెబుతారు . రిప్లయిలో చూడండి . The Minister during his reply will handle it. లేకుంటే, you can take it up. అప్పుడు అడగండి . Now that is enough.

శ్రీ ఎం . ఏ గఫూర్ : వికలాంగుల అప్పు రద్దు చేయండి .

MR.SPEAKER: Hon'ble Members, we have lost 10 minutes time already. Now, question No.9402.

(టిడిపి గౌరవసభ్యులు “ తెలుగువారి ఆత్మగౌరవం కాపాడాలి ” “ ఎయిర్పోర్టుకు ఎన్టీఆర్ పేరు పెట్టాలి ” అనే ప్లకార్డులు ప్రదర్శించుతూ నినాదాలు చేయసాగారు)

శ్రీ నోముల నర్సింహయ్య : చెబుతామని ఒక మాట చెప్పండి . మేము కూర్చుంటాము .

మిస్టర్ స్పీకర్ : ఇందులో చెప్పేది ఏమీ లేదు . మీకు మాట్లాడే హక్కు ఉంది . మీరు డిమాండ్ పెట్టండి . మినిస్టరుగారి రిప్లయి చూడండి . I have already made it very clear. If you are not satisfied with the reply, you can always raise the matter again. Opportunities are there. You have only to avail them.

(టిడిపి గౌరవసభ్యులు “ ఎయిర్పోర్టుకు ఎన్టీఆర్ పేరు పెట్టండి, తెలుగువారి ఆత్మగౌరవం కాపాడండి ” అనే ప్లకార్డులు ప్రదర్శించసాగారు)

ఉ.8.40

(‘ డొమెస్టిక్ టెర్మినల్ కు ఎన్టీఆర్ పేరు కొనసాగించాలి ’ అని తెలుగుదేశం సభ్యులు నినాదాలు చేసారు)

MR.SPEAKER: That matter has been discussed earlier Janardhan Reddy Garu.

డా. నాగం జనార్ధన రెడ్డి : సర్, డొమెస్టిక్ టెర్మినల్ కు ఎన్టీఆర్ పేరు కొనసాగిస్తామని చెప్పమనండి, మేము కామ్ గా కూర్చుంటాము.

MR.SPEAKER: My request is, if you want to discuss the subject, you give me notice under a different rule.

(తెలుగుదేశం సభ్యుల నుంచి తీవ్ర అంతరాయం)

మీరు మళ్ళీ చర్చించాలంటే, you give me a notice under different rule. అదేమీ లేకుండా మీరు అల్లరి చేస్తానంటే మీ ప్రశ్నలు పోతాయి. My request to the Members is, if you want the issue to be discussed in the House, I am giving you an option. You please give me a notice. I will examine it and under a different rule, we will take it up. The matter was earlier discussed. You wanted it again. So, you give me a notice.

(తిరిగి అంతరాయం)

You give me a notice. That has to be examined and I will admit it. Otherwise, I have only to run through all the questions. మీరు ఇట్లాగే కొనసాగిస్తానంటే, మంత్రులు క్వశ్చన్స్ చదువుతారు, the replies will be deemed to have been answered.

(తిరిగి అంతరాయం)

ఎట్లా అంటే ఎట్లా ? నేను ఆల్ రెడీ మీకు చెప్పాను.జనార్ధనరెడ్డి గారూ, you give me a notice under different rule. I will examine it. లేనట్లయితే మీరు స్ప్లిమెంటరీ అడిగే అవకాశం పోతుంది. When I am suggesting, you have to acknowledge it.

(తిరిగి అంతరాయం)

Only, I have to run through the questions then. Already, we have lost 15 minutes time. Either I have to adjourn the House or I have to run through the questions. You tell me what to do?

(తెలుగు దేశం సభ్యుల నుంచి తిరిగి తీవ్ర అంతరాయం)

నేను ఆ ఇంపార్డెన్స్ గురించి ప్రశ్నించడం లేదు. ఆ అంశం చర్చకు రావాలంటే, you give me a notice. I will examine it.

శ్రీ పి. కేశవ్ : సర్, చెయిర్ లో వుండి మీకు అంత కోపం వుంటే ఎట్లా ?

మిస్టర్ స్పీకర్ : ఏమేమి అవకాశాలు వున్నాయో, చెయిర్ నుంచి చెప్పాను. లేదంటే హౌజ్ ను ఎడ్జర్స్ చేయాలి. మీరేం చేయమంటారో చెప్పండి.

శ్రీ పి. కేశవ్ : మీరు గవర్నమెంట్ కు డైరక్షన్ ఇవ్వండి

MR.SPEAKER: The matter is not with the Government. This is a matter which vests with the Chair. I have to decide. మీరు నోటీసు ఇవ్వండి. నోటీసు ఇస్తే, నేను ఎగ్జామిన్ చేస్తాను.

శ్రీ కె.అచ్చన్నాయుడు (హరిశ్చంద్రాపురం) : ఇది మా పార్టీకి సంబంధించిన విషయం కాదు, తెలుగువారి ఆత్మగౌరవానికి సంబంధించిన అంశం.

SRI M.A.GAFFOOR: Let the Government make a Statement.

(తిరిగి అంతరాయం)

MR.SPEAKER: The matter has already been discussed. Gaffoor Sab, Janardhana Reddy Garu, the matter is of importance to you. ఏ విధంగా చర్చించాలనే విషయం గురించి నేను చెబుతున్నాను. మీరు డిఫరెంట్ రూల్ క్రింద నోటీసు ఇవ్వండి, నేను ఎగ్జామిన్ చేస్తాను.

(తిరిగి అంతరాయం)

From the Chair, I have come to your rescue. I have said, you give me a notice. I will admit it. ఒకసారి అడ్మిట్ అయిందంటే, automatically, the Government will respond. They have to respond to it.

(తిరిగి అంతరాయం)

You are wasting the time. You are losing the questions. What can we do?

(తిరిగి అంతరాయం)

SRI AKBARUDDIN OWAISI: The Chair can direct the Government.

MR.SPEAKER: I have made it very clear. Why don't you cooperate with the Chair? You give me a notice. I will admit it. Then automatically, the Government will respond.

DR.N.JANARDHANA REDDY: You direct the Government.

MR.SPEAKER: There is no need to direct. The Government has to respond. If you are serious and if you want the matter to be discussed, then give me a notice. అట్లా వద్దు మనకు 10 నిమిషాలు అల్లరి కావాలంటే కష్టం . I leave it to you. మీరు నోటీసు ఇస్తే అడ్మిట్ అయిపోతుంది.

(INTERRUPTIONS FROM DR.N.JANARDHAN REDDY AND SRI M.A.GAFFOOR)

ప్రశ్నోత్తరాలను కోల్పోయే పరిస్థితిని మనం కల్పించుకుంటున్నాము. I have made it so clear. Janardhana Reddy Garu, Gaffoor Sab, you are all Senior Members. If you feel it is important, kindly give me a notice. మీరు నోటీసు ఇస్తే అది మీ హక్కు అయిపోతుంది. ఒకసారి అడ్మిట్ అయితే, it becomes the property of the House. Then the Government has no option but to respond.

(INTERRUPTIONS CONTINUED)

The House is adjourned for fifteen minutes.

(Then the House adjourned at 8.46 a.m.)

(సభ తిరిగి ఉదయం 9.03 గంటలకు సమావేశమైనది)
(గౌరవ సభాపతి అధ్యక్ష స్థానం వహించారు)

నక్షత్రపు గుర్తు గల ప్రశ్నలు - వాగ్రూప సమాధానములు
అనధికారికంగా టోల్స్ టాక్సు వసూలు

ప్రశ్న నెం . 171(9402-బి)

సర్వశ్రీ/శ్రీమతి డి.నరేంద్ర కుమార్ (పొన్నూరు), కె.సుబ్బారాయుడు (నర్సాపూర్), దేవివేని ఉమామహేశ్వర రావు(నందిగామ) , పి.సుజాత(ఆచంట), పి.నారాయణస్వామి నాయుడు (భోగోపురం), సిహెచ్. సత్యనారాయణ మూర్తి.(పాలకొల్లు) ఎ.ఎస్. మనోహర్(చిత్తూరు) - గౌరవనీయులైన రోడ్డు, భవనాల శాఖా మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా:

- (అ) రాష్ట్రంలోని అనేక టోలు గేట్లు వాటి గడువు కాలం పూర్తయిన తరువాత కూడా వాటిని కొనసాగిస్తూ, టోలు సుంకాన్ని వసూలు చేస్తున్న విషయం వాస్తవమేనా ?
- (ఆ) రాష్ట్రంలోని అప్పటి టోలు గేట్లను తొలగిస్తామని ప్రభుత్వం లోగడ హామీ ఇచ్చిందా ? నదరు హామీ అమలు ప్రస్తుతం ఏ దశలో వుంది ?
- (ఇ) భవిష్యత్తులో జాతీయ రహదారులు, రాష్ట్ర రహదారులపై ఏర్పాటు చేయబోయే టోలు గేట్ల ప్రదేశాలెన్ని ?
- (ఈ) వాటి వివరాలేమిటి ?

గౌరవ రోడ్డు మరియు భవనాల శాఖా మంత్రి (శ్రీ టి.బీవెన్ రెడ్డి):

- (అ) లేదండీ, బిల్డ్ ఆవరేట్ అండ్ ట్రాన్స్ఫర్ వధకం క్రింద గడువు కాలం ముగిసిన తరువాత టోలు గేట్లను కొనసాగించడం లేదు.
- (ఆ) అవునండీ. రాష్ట్ర ప్రభుత్వ పరిధిలో వున్న అంటే శాఖాపరమైన టోలు వసూళ్లు జరుగుతున్న టోలు గేట్లను మూసివేయడమవుతుందని ప్రభుత్వం హామీ ఇచ్చింది. తదనుసారంగా వాటిని మూసివేయడమయింది.
- (ఇ, ఈ) ప్రస్తుత రాష్ట్ర రోడ్లపై టోలు గేట్లను ఏర్పాటు చేయాలన్న ప్రతిపాదన ఏదీ ఇప్పటి వరకూ లేదు. అయితే పిసిపి/బిఓటి

క్రింద 4 లేన్ల రోడ్డుకు ఆప్ గ్రేడ్షప్ పూర్తయిన తరువాత, టోలు పాలసీని ప్రవేశపెట్టాలన్న ప్రతిపాదన వుంది. జాతీయ రహదారుల విషయంలో, టోలు పాలసీని భారత జాతీయ రహదారుల సంస్థ నిర్ణయిస్తుంది. ప్రతిపాదిత టోలు పాలసీలో వ్యవసాయ, వైద్య, విద్యా సంబంధమైన వాహనాలు, రెండు, మూడు చక్రాల వాహనాలు స్థానిక వాణిజ్యేతర వాహనాలను టోలు నుండి మినహాయించడమవుతుంది. మిగిలిన వాహనాలకు ప్రతిపాదిత టారిఫ్ ఈ క్రింది విధంగా వుంటుంది.

వరుస సంఖ్య

వాహనం క్యాటగిరీ

కి.మీ. (4 లేన్ల రహదారి) రు.

1	కారు/జీపు/వ్యాను	0.50
2	ఎలీసివి/మినీ బస్సు	1.00
3	బస్సు/ట్రక్కు	2.00
4	మల్టీ యాక్సిల్ వెహికిల్స్, హెవీ కన్స్ట్రక్షన్ వెహికిల్స్	5.00

శ్రీ డి. నరేంద్ర కుమార్ : అధ్యక్షా, గతంలో నిర్మించి ప్రస్తుతం కొనసాగుతున్న టోల్ గేట్లు అన్నిటిని తీసివేస్తామని ఆనాడు మంత్రిగా వున్న జక్కంపూడి రామమోహన్ రావు గారు చెప్పడం జరిగింది. మరి ఇప్పుడు ప్రభుత్వ పరిధిలో, శాఖాపరమైన వాటిని మాత్రమే తీసివేస్తామని చెప్పడం ఎంతవరకూ సమంజసమని మంత్రిగారిని ప్రశ్నిస్తున్నాను.

అదే విధంగా భవిష్యత్తులో జాతీయ రహదారులు, రాష్ట్ర రహదారులపై ఏర్పాటు చేయబోయే టోలు గేట్లు ఎన్ని, వాటి వివరాలేమిటి అంటే మంత్రిగారు దానికి సమాధానమిస్తూ రాష్ట్ర రోడ్లపై టోలు గేట్లు ఏర్పాటు చేయాలనే ప్రతిపాదన ఏమీ ఇప్పటివరకూ లేదని మొదటి దాంట్లో చెప్పారు. తరువాత చివరకు వచ్చేసరికి మేము ఇట్లా టోల్ పాలసీని నిర్వహించాము, ఈ విధంగా టారిఫ్ నిర్ణయించడం జరుగుతోందని చెప్పడంలో అర్థం, పరమార్థం ఏమిటో మంత్రి గారికే తెలియాలి.

ఈ రాష్ట్రంలో ఎన్ని వేల కిలోమీటర్లు రోడ్లు ఆర్ అండ్ బి పరిధిలో వున్నాయి. ఇక్కడ బిబి క్రింద కాని, పిపి క్రింద కాని ఈ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత ఎన్ని కిలో మీటర్ల రోడ్లను అభివృద్ధి చేయాలని నిర్ణయించుకున్నారో చెప్పాలని కోరుతున్నాను. ఈనాడు వచ్చిన, వస్తున్న వార్తల ప్రకారంగా రాష్ట్రంలో 8 స్టేట్ హైవేస్ ఏపైతే వున్నాయో, వాటిని పిపి క్రింద ఇవ్వాలనే ఆలోచన చేస్తున్నట్లు మా దృష్టికి వచ్చింది. దురదృష్టవశాత్తు దేశ వ్యాప్తంగా స్వల్ప చతుర్భుజి క్రింద నేషనల్ హైవేస్ను 4 లైన్ రోడ్లు క్రింద డవలప్ చేశారు.

వాటి క్రింద వున్న టోల్ గేట్ల రేట్లను చూస్తే, కారు, జీపు కు వన్ వేకు రు.30/-, అప్ అండ్ డౌన్ కు రు.50/- వుంది. లారీకు వన్ వేకు రు.140, అప్ అండ్ డౌన్ కు రు.240 వుంది. మినీ లారీకి రు.70/- వుంది. నేను ఈ ప్రభుత్వాన్ని అడుగుతున్నాను, ఈ రాష్ట్రంలో ప్రతిపాదిస్తున్న టోల్ పాలసీని చూస్తే, సామాన్యుడు బ్రతికే పరిస్థితి లేదని అర్థమవుతోంది. గతంలో మనం ప్రయాణించే వాహనాలను బట్టి టోల్ వసూలు చేస్తే, ఇప్పుడు మనం ప్రయాణించే కిలో మీటర్ల లెక్కన టోల్ వసూలు చేయడం వల్ల తప్పనిసరిగా రాబోయే రోజులలో సామాన్యుడి మీద దుష్ప్రభావం చూపిస్తుందని ప్రభుత్వం భావిస్తోందా లేదా అనేది మంత్రి గారు చెప్పాలని కోరుతున్నాను.

ఉదాహరణకు మా దగ్గర నాగార్జునా యూనివర్సిటీ దగ్గర, నేషనల్ హైవే మీద ఒక టోల్ గేటు వుంది. ఆర్ బిసి బస్సు ప్రయాణించేటప్పుడు మధ్యలో టోలు గేటు వుందనే ఉద్దేశ్యంతో సర్వీసు టాక్స్ ను ప్రతి ప్రయాణీకుడి నుంచి వసూలు చేస్తున్నారు. రేపు మీరు ప్రతిపాదిస్తున్న టోల్ పాలసీ క్రింద కిలో మీటరుకు

రు.2/- లెక్కన పెడితే, ఆర్టిసి వారు ఆ మొత్తాన్ని తిరిగి ప్రయాణీకుల నుంచి వసూలు చేయాలి. కాబట్టి ఈ రాష్ట్రంలో సామాన్యుడి మీద భారం పడదని మంత్రిగారు చెప్పడంలో వాస్తవం లేదు, అది సత్యదూరమైనదని తెలియజేస్తున్నాను.

కాబట్టి నేను మంత్రి గారిని కోరేది, ఈ పాలసీని ఖచ్చితంగా పునరాలోచించవలసిన అవసరం వుంది. మీరు ప్రతిపాదించాలనుకున్న స్టేట్ హైవేస్ ఏవైతే వున్నాయో, ఇవన్నీ కూడా గతంలో గత ప్రభుత్వాలు అభివృద్ధి చేసిన రోడ్లే. ఈనాళ ప్రభుత్వ బడ్జెట్ లక్ష కోట్ల రూపాయలు దాటుతున్న పరిస్థితులలో వెయ్యి కోట్ల, రెండు వేల కోట్ల ప్రభుత్వమే ఖర్చు పెట్టి జాతీయ రహదారుల మీద ఏ విధంగా టోలు టాక్స్ వసూలు చేస్తున్నారో, ఆ విధంగా వాహనాలను బట్టి టాక్స్ వసూలు చేస్తే బాగుంటుంది కాని కాదు, జీపు వంటి వాహనాలకు కూడా కిలో మీటర్ల చొప్పున వసూలు చెయ్యడం వల్ల సామాన్యుడి మీద భారం పడుతుంది, దోపిడీకి గురవుతాడని నేను ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకువస్తూ, దీనిని పునఃపరిశీలించాలని నేను డిమాండ్ చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎ.ఎస్. మనోహర్ : అధ్యక్షా, చిత్తూరు పట్టణానికి, బెంగుళూరు తిరుపతి బైపాస్ రోడ్డు ఒకటి వుంది. 1999లో బిబిటి క్రింద మొట్టమొదటి సారిగా చిత్తూరు, పుత్తూరు పట్టణాలకు బైపాస్ రోడ్డును ఏర్పాటు చేశారు. బిబిటి క్రింద టోల్ గేట్ పెట్టారు. 1999లో వేసిన రోడ్డు. ఇంత వరకూ దానిని రెన్యూవల్ చేయలేదు. గతుకుల మయంగా వుంది. కర్నాటక, తమిళనాడు రాష్ట్రాల నుంచి తిరుపతి సోయేవారు చాలా ఇబ్బంది పడుతున్నారు. నాకైతే లెక్కలేనన్ని లెటర్స్ వ్రాశారు. రోడ్ల పరిస్థితి ఈ విధంగా వుంది, దీనిని పట్టించుకునేవారే లేరా అని నాకు లెటర్స్ వ్రాశారు.

ఉ.9.10

దీనిని సంవత్సరం తరువాత మళ్ళీ రెన్యూవల్ చేయడానికి ప్రభుత్వం ముందుకొస్తుందా లేదా అని నేను ఇంతకుముందు ప్రశ్నించడం జరిగింది. దానిపై కూడా మంత్రి గారు సమాధానం చెప్పాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ పి. కేశవ్: స్పీకర్ సార్, ఒకవైపు గోల్డెన్ క్వార్టర్ ట్రయాంగిల్ రోడ్డును డెవలప్ చేస్తున్నారు. అందులో భాగంగా నార్త్-సౌత్ కారిడార్ క్రింద వచ్చే ఎన్హెచ్-7కు సంబంధించి అటు అనంతపూర్ నుంచి ఆదిలాబాదు వరకు వేసే రోడ్డు గురించి నేను గత నాలుగు సంవత్సరాలుగా ఇదే శాసనసభలో ఐదు సార్లు ప్రశ్నలు వేశాను. ఈ ఎన్హెచ్-7కి సంబంధించి ఇటువైపు అటువైపు కొంత మాత్రమే నిర్మాణం జరిగి అర్థాంతరంగా ఆగిపోయింది. దానికి సంబంధించి ఎన్ని సార్లు ప్రశ్నించినా పూర్తి చేస్తామని హామీలైతే వచ్చాయి కాని ఇంతవరకు పని జరగలేదు. అటు వంద కిలోమీటర్లు, ఇటు వంద కిలోమీటర్లు మాత్రమే పని జరిగింది. ఆ రోడ్డుపై తమరు, మంత్రులు కూడా ప్రయాణిస్తుంటారు. అది ఎంత చండాలంగా తయారైందో తమరికి కూడా తెలుసు. దానికి సంబంధించి రోడ్ ట్యాక్సులు, టోల్ ట్యాక్సులు వసూలు చేస్తున్నారు కాని ఇంతవరకు అభివృద్ధి చేయలేదు. అట్లాగే దానికి గతంలో ఎన్డిఎ ప్రభుత్వంలో స్పెషల్ గా గ్రాంట్ కూడా వచ్చింది. ఈ ఎన్హెచ్-7 రోడ్ చూస్తే అటు అనంతపూర్ నుండి ఇటు ఆదిలాబాదు వరకు కర్నూలు, మహబూబ్ నగర్, మెదక్, నిజామాబాదు జిల్లాలు పూర్తిగా కరువుకు గురయ్యే ప్రాంతాలు మరియు బ్యాక్ వర్డ్ రీజియన్స్. ఆ ప్రాంతాల నుండి హైదరాబాదుకు కార్లొనో, జీపులొనో రావాలంటే రు. 300 టోల్ ట్యాక్స్ కట్టి రావాల్సిందే. అంటే పరిస్థితి ఎంత దారుణంగా వుందో అర్థమవుతుంది. గత ఎన్డిఎ హయాంలో చేపట్టిన ఈ గోల్డెన్ క్వార్టర్ ట్రయాంగిల్ రోడ్డు నిర్మాణం వసులు ఆ ప్రభుత్వం మారిపోయిన తరువాత తమిళనాడు ప్రభుత్వం

మళ్ళించుకుపోతున్నదని మేము ఈ సభలో సాక్ష్యాధారాలతో చూసినప్పుడు మేం అలా జరగనివ్వం ముఖ్యమంత్రి గారు లేఖ రాశారని చెప్పారు. కాని ఈ రోజు పరిస్థితి ఏమిటి? అభివృద్ధి చెందినవాళ్ళేమో ప్రభుత్వ సొమ్ముతో హ్యాపీగా రోడ్లు వేయించుకుంటున్నారు. కరువు ప్రాంతాలకు చెందిన మేమేమో బోల్ ట్యాక్సులు, రోడ్ ట్యాక్సులు కట్టి హైదరాబాదుకు చేరుకోవలసివస్తున్నది. బ్యాక్వర్డ్ రీజియన్స్ డెవలప్ కావాలంటే అటువంటి రోడ్స్ కావాలి. రోడ్స్ను డెవలప్ చేయకుండా ఆ రోడ్స్ మీద మీరు పన్నులు వేసి మరింత బ్యాక్వర్డ్కి నెట్టివిధంగా కాకుండా బ్యాక్వర్డ్ రీజియన్స్ నుండి పోయే ఎన్హెచ్-7 రోడ్ను డెవలప్ చేసేవిధంగా మీ పాలసీ వుండాలి. ఈ రకంగా మీరు అమలు చేస్తున్న బోల్ ట్యాక్స్ విధానం వల్ల మరింత వెనక్కి నెట్టి విధంగా వుండకూడదు. ఒకవైపు మీరు రోజురోజుకు బోల్ ట్యాక్సులు, రోడ్ ట్యాక్సులు పెంచుతున్నారు. ఆ రోడ్ ట్యాక్స్ ఎక్కడికి పోతున్నది? మీ ఖజానా నింపుకొని ఇతర అవసరాలకు డైవర్ట్ చేస్తున్నారు తప్ప రోడ్ల అభివృద్ధి జరపడం లేదు. గతంలో అనంతపురం నుండి హైదరాబాదుకు ప్రయాణం చేయాలంటే ఐదున్నర గంటల సమయం పడితే ఇప్పుడు మీ పుణ్యనూ అని అది ఏడున్నర గంటలు పడుతున్నది. ఎన్హెచ్-7 ద్వారా నిజామాబాదుకు పోవడానికి ఎంత టైం పడుతుందో ఒక్కసారి మంత్రి గారు ప్రయాణం చేసి తెలుస్తుంది. మీరు బోల్ ట్యాక్స్ పెంచి సామాన్యున్ని మరింత పీడించేరకంగా వుండకూడదని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతూ దీనిపై మీ పాలసీ ఏమిటో స్పష్టంగా ప్రకటించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ టి.జీవన్రెడ్డి: అధ్యక్షా, గౌరవ తెలుగుదేశం పార్టీ సభ్యులు బోల్ విధానంపై మాట్లాడడం నాకు ఆశ్చర్యం కలుగుతున్నది. గతంలో వారి ప్రభుత్వం అధికారంలో వున్నప్పుడు చిన్న వంతెనల నిర్మాణం చేసినా ప్రజలపై భారం పడేవిధంగా దానిని వసూలు చేసే విధంగా ప్రభుత్వాన్ని నడిపిన వారు వాళ్ళు. కాంగ్రెస్ పార్టీ అధికారంలోకి రావటంతోనే గౌరవ ముఖ్యమంత్రి రాజశేఖర రెడ్డి గారు 27.11.2004నాడు వారి ప్రభుత్వ నిర్వహణలో బోల్ కలెక్ట్ చేస్తున్న వంతెనలన్నిటి పై కూడా బోల్ విధానాన్ని రద్దు చేయడంతోపాటుగా అదివరకే టెండర్స్ అయి వసూలులో వున్న వంతెనలు, రోడ్ల విషయంలో వాటి అగ్రిమెంటు పీరియడ్ పూర్తికావడంతోనే మళ్ళీ బోల్ వసూలు చేయకుండా రద్దు చేసేవిధంగా ప్రభుత్వం ఉత్తర్వులివ్వడం జరిగింది. ఇక నేషనల్ హైవేస్ అథారిటీ ఆఫ్ ఇండియా రోడ్ల విషయంలో ప్రతిపాదిత నాలుగు లైన్ల రోడ్లను పబ్లిక్ ప్రైవేటు పార్టనీషిప్తో రోడ్ల నిర్వహణకు సంబంధించి కేంద్రం అనుసరిస్తున్న బోల్ విధానం మేరకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అనుసరిస్తున్న విషయాన్ని దయచేసి సభ్యులు గమనించాలి. స్వర్ణచతుర్భుజి రోడ్లు గతంలో ఎన్డిఎ ప్రభుత్వం అధికారంలో వున్నప్పుడు నిర్మాణం చేసిన రోడ్లపై బోల్ ప్రవేశపెట్టడం జరిగింది. ఆనాడు కిలోమీటర్లకు లైట్ వెసికల్ మీద 63 పైసలు వసూలు చేశారు. ఇవ్వాళ so far we are not collecting. ఇవ్వాళ ఏదైతే పబ్లిక్ ప్రైవేటు పార్టనీషిప్తో మన రాష్ట్రంలో వున్న 63,000 కిలోమీటర్ల రోడ్లు విస్తీర్ణత వుండి అధికంగా వాహనాలు నడచే రోడ్లను నాలుగు లైన్ల రోడ్లుగా విస్తరించాలనే ఆలోచనతో ఈ ప్రభుత్వం హైదరాబాదు-కరీంనగర్-రామగుండం రోడ్డు 210 కిలోమీటర్లను రు. 784 కోట్ల అంచనాతో, నార్కెట్వలి-అద్దంకి రోడ్డు 213 కిలోమీటర్లు, రు.812 కోట్ల అంచనాతో, పూతలపట్టు-నాయుడుపేట రోడ్డు 101 కిలోమీటర్లు రు. 425 కోట్ల అంచనాతో, ఖమ్మం-దేవరపల్లి రోడ్డు 177 కిలోమీటర్లు, రు. 708 కోట్ల అంచనాతో, కడప-రేణిగుంట రోడ్డు 138 కిలోమీటర్లు రు. 552 కోట్ల అంచనాతో, సూర్యాపేట- ఖమ్మం 62 కిలోమీటర్ల రోడ్డును రు.248కోట్ల అంచనాతో, పేరిచర్ల-తోకపల్లి రోడ్డు 113 కిలోమీటర్లు రు. 532 కోట్ల అంచనాతో మొత్తం 1137 కిలోమీటర్ల నిడివిగల రోడ్లను రు. 4,509 కోట్ల అంచనాతో రూపొందిస్తున్నాము. పై రోడ్లను పబ్లిక్ ప్రైవేటు పార్టనీషిప్తో నాలుగు లైన్ల రోడ్లుగా విస్తరించాలన్న ఆలోచనతో ప్రభుత్వం కార్యక్రమాన్ని రూపొందించింది.

(తెలుగుదేశం సభ్యుల నుంచి అంతరాయం)

ఎస్..... ఈ ప్రభుత్వం ఆలోచన చేస్తున్నది. అంతే. **Still we have not gone.** ఇది కేవలం ఆలోచన మాత్రమే. ఈ టోల్ కలెక్షన్ కు సంబంధించి నేను ఏదైతే కంపారిటివ్ టేబుల్ మీముందుంచడం జరిగిందో ఆ రోడ్ల విస్తరణ పూర్తయిన తరువాత మాత్రమే కలెక్షన్ చేయాలనే ఆలోచనతో రూపొందిస్తున్నాము. ఇవాళ మేడ్చల్- నిజామాబాద్- ఆదిలాబాద్ రోడ్డును ఏవిధంగా నాలుగులైన్ల రోడ్డుగా విస్తరించడం జరుగుతుందో అట్లాగే అనంతపురం- కర్నూలు ఎన్ హెచ్-7 రోడ్డు కూడా విస్తరించడం జరుగుతుంది. ప్రస్తుతం రాష్ట్ర ప్రభుత్వం జలయజ్ఞం కార్యక్రమాన్ని ఏవిధంగా మొదటి ప్రాధాన్యత గల అంశంగా పరిగణించాలని సంకల్పించిందో దాని తరువాత రెండవ ప్రాధాన్యతను రోడ్ల నిర్మాణానికి ఇవ్వాలనే ఆలోచనతో ప్రభుత్వం కార్యక్రమాలు రూపొందించడం జరుగుతుంది. రోడ్ల నాణ్యతకు సంబంధించి ఈ ప్రభుత్వం కాంప్రమైజ్ కాకుండా **long term performance maintenance based** ప్రాజెక్టు క్రింద మేజర్ డిస్ట్రిక్ట్ రోడ్లన్నిటిని ఐదు సంవత్సరాల పాటు రోడ్ల మెయింటెనెన్స్ చేపట్టే విధంగా చర్యలు చేపట్టడం జరుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. గౌరవ సభ్యులు మనోహర్ గారు చిత్తూరు బైపాస్ రోడ్డు గురించి అడిగారు. దానికి సంబంధించిన అగ్రిమెంటు తేది జనవరి 6, 1996వ సంవత్సరం. టోల్ కలెక్షన్ స్టార్ట్ చేసిన తేది జూలై 9వ తేది 1999వ సంవత్సరం. ఈ తొమ్మిది సంవత్సరాల అగ్రిమెంటు పీరియడ్ లో ఐదు కిలోమీటర్ల నిడివి గల రోడ్డు విషయంలో నాణ్యత దెబ్బ తిన్న మాట వాస్తవం కాబట్టి వాటికి సంబంధించి వెంటనే మామూలు మరియు ప్రత్యేక మరమ్మత్తులు ఈ మార్చి నెలాఖరు నాటికి చేయించడం జరుగుతుంది. రెన్యూవల్ ఆఫ్ పిడికి సంబంధించి మరియు నాణ్యతతో మరమ్మత్తులు చేయించడానికి సంబంధించి ఈ మార్చి నెలాఖరులోగా ఉత్తర్వులివ్వడం జరుగుతుందని తెలియజేస్తున్నాను.

ఉ. 9.20,

శ్రీ డి. నరేంద్ర కుమార్ : సార్, మంత్రిగారు ఎలా చెబుతున్నారంటే గతంలో ఏదో మేమే చేశామని అంటున్నారు. గతంలో ఎక్కడైనా బ్రిడ్జీలుంటే అటువంటి వాటికి బిఓటి క్రింద పిలిచి టోల్ వసూలు చేయడం వరకే వుండేది. రోడ్లువేసి వాటి మీద టోల్ వేసి ప్రక్రియ తెలుగుదేశం ప్రభుత్వ హయాంలో లేదు. మంత్రిగారు చెప్పిన రోడ్లు ఏవైతే ఉన్నాయో, అద్దంకి-నార్కేట్ పల్లి మధ్య గతంలో అసలు రోడ్డే ఉండేది కాదు. తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం వచ్చిన తర్వాతే ఆ రోడ్డును పూర్తి స్థాయిలో దాదాపు రెండు, మూడు వందల కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు పెట్టి అభివృద్ధి చేయడం జరిగింది. మంత్రిగారు చెప్పిన 8 రోడ్లను గత ప్రభుత్వ హయాంలో గ్రాంట్స్ క్రింద అభివృద్ధి చేయడం జరిగింది. ఎప్పుడూ కూడా వాటికి సంబంధించి టోల్ వసూలు చేయలేదు. అయితే ఈ రోడ్లకు రూ. 4500 కోట్లవుతుంది కాబట్టి టోల్ వసూలు చేస్తున్నామని చెబుతున్నారు మంత్రిగారు. దీంట్లో ప్రభుత్వ వాటా ఎంత, ప్రైవేటు వాటా ఎంత చెప్పాలని అడుగుతున్నాను. ఈరోజు ఈ ప్రభుత్వం లక్ష కోట్ల బడ్జెటు పెడుతున్న సందర్భంగా మేము ఒక్కటే అడుగుతున్నాం. గతంలో మీరు స్వర్ణ చతుర్బుజి క్రింద కిలోమీటరుకు 65 పైసలు వసూలు చేశారు, ఇప్పుడు మేము 50 పైసలు మాత్రమే వసూలు చేస్తున్నామని మంత్రిగారు చెబుతున్నారు. మాకు తెలిసినంత వరకు గతంలో వేసిన నాలుగు లైన్ల రోడ్లకు ఏ రోడ్డుకు కూడా కిలోమీటరు చొప్పున టోల్ వసూలు చేయలేదు, మరి ఏ రోడ్డు కు సంబంధించి ఆవిధంగా కిలోమీటరు చొప్పున వసూలు చేశారో మంత్రిగారిని చెప్పమనండి. కేంద్రంలో వున్న ప్రభుత్వాల పాలసీలు మారవచ్చు. గతంలో వేసిన నాలుగు లైన్ల రోడ్ల మీద టోల్ గేటు వాహనాలను బట్టి వసూలు చేశారే తప్ప కిలోమీటరు వారీగా డబ్బులు వసూలు చేసిన పరిస్థితి లేదు. ఈరోజు రూ. 4వేలు, 5వేల కోట్లతో మీరు ప్రతిపాదిస్తున్న పాలసీ ఏదైతే వుందో, దాని పేరు మీద మీరు సామాన్యులను దోచుకునే ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. ఖచ్చి

తంగా మేము ప్రభుత్వాన్ని డిమాండు చేస్తున్నాం . మీరు లక్ష కోట్ల బడ్జెటని అంటున్న పరిస్థితుల్లో , నాలుగైదు వేల కోట్లు ఖర్చు పెడుతున్నామని చెబుతున్నారో, ఆ రోడ్లకు సంబంధించి గతంలో ఏవిధంగానైతే వాహనాల వారీగా వసూలు చేశారో అదే విధంగా వాహనానికి రూ. 25, 30 లు పెట్టి వసూలు చేయండి. అంతేగానీ నాలుగైదు వేల కోట్లు ఖర్చు పెడుతున్నాం కాబట్టి ప్రజలను నిలుపు దోపిడీ చేస్తామంటే ఎలా?

శ్రీ టి. జీవన్ రెడ్డి : అధ్యక్షా, వాస్తవాలను నేను ఇంత క్లియర్ గా చెప్పినా కూడా గౌరవ సభ్యులు సభను తప్పుదోవ పట్టించే విధంగా మాట్లాడం సమంజసం కాదు. రాష్ట్రంలో ఈరోజు కాంగ్రెస్ పార్టీ ప్రభుత్వం ఏర్పడిన తదుపరి, గౌరవ ముఖ్యమంత్రి రాజశేఖర్ రెడ్డిగారు బాధ్యతలు చేపట్టిన తర్వాత నూతనంగా ఏ రోడ్డుపై కూడా టోల్ విధించడం జరగలేదు. నేను ఇంతకు ముందు చెప్పింది కేవలం ఒక ప్రతిపాదన మాత్రమే. నూతనంగా నిర్మాణం చేపట్టదలచిన 8 ప్రతిపాదిత నాలుగు లైన్ల రోడ్ల నిర్మాణానికి సంబంధించి ఇది కేవలం ఆలోచనే, ఇంకా టెండర్ల ప్రక్రియ జరగలేదు. నిర్మాణం పూర్తయిన తదుపరి మాత్రమే ఈరోజు ఏదైతే కేంద్ర ప్రభుత్వం టోల్ విధానం అవలంబిస్తోందో దాని కంటే సరళంగా వుండే విధంగా మేము కార్యక్రమాలు రూపొందించాం . కంపెరిటివ్ ఛార్జ్ కూడా మీముందు ఉంచాం . వారి ప్రభుత్వం హయాంలో ఏదైతే 26 వంతెనలు, రోడ్ల మీద టోల్ విధించడం జరిగిందో ఆ టోల్ ను మేము రద్దు చేశాం . మీకు విన్నపం ఒకటి వుంటే చదివి వినిపిస్తాను.

By-pass across river Vegavathi - 490/4 k.m. Rayapur - Visakhapatnam పై 01.04.05 నాడు టోల్ ను రద్దు చేశాం . **Chintapalli - Vijayanagaram Bridge 20\2km** పై 01.04.05 నాడు టోల్ ను రద్దు చేశాం . **Bridge across river Godavari - Rajahmandry** పై 01.04.05 నాడు టోల్ రద్దు చేశాం . **Kakinada - Rajanagaram road** మధ్యలో టోల్ ను 01.04.05 నాడు రద్దు చేశాం . **Bridge across khaja drain-Palakollu-Doddipatla** పై కూడా టోల్ ను 01.04.05 నాడు రద్దు చేశాం . **Bridge across Khajapet- Palakollu-Achanta** పై కూడా టోల్ ను 01.04.05 నాడు రద్దు చేశాం . ఈవిధంగా 26 రోడ్లపై, వంతెనలపై వాళ్లు విధించిన టోల్ ను రద్దు చేశాం . ఈరోజు కొనసాగుతున్న టోల్ మీరు చేసిన పుణ్యమే నాయనా ! మేము వంతెనలపై విధించాం గానీ ఎక్కడా కూడా రోడ్ల మీద టోల్ విధించలేదని మిత్రులు అంటున్నారు. మీరు రోడ్ల మీద టోల్ ఎప్పుటి నుంచి విధిస్తున్నారో తెలుసా అధ్యక్షా? **Formation of Chittoor By-pass road, the agreement was entered on 6th January, 1996. Toll connection was started on 9th July, 1999.** ఇది మీరు ప్రతిపాదించిన రోడ్డే . మీకాలంలోనే దీని మీద టోల్ విధించాలని నిర్ణయం చేశారు, మీ కాలంలోనే టోల్ వసూలు చేయడం ఆరంభించారు. దీన్ని మేము జూలై, 2008 కు రద్దు చేయబోతున్నామని ఈ సభా ముఖంగా ప్రకటిస్తున్నాం . దీంతోబాటుగా **formation of By-pass road Mandapeta Town in East Godavari District**కు సంబంధించి 02.08.99 నాడు వీళ్లు అగ్రిమెంట్ ఎంటర్ అయ్యారు. 08.01.02 నాటి నుంచి టోల్ కలెక్షన్ స్టార్ట్ చేయడం జరిగింది. 11 రోడ్లు, వంతెనలకు సంబంధించి టోల్ కలెక్షన్ చేయడం వారి ప్రభుత్వం హయాంలోనే ప్రారంభిస్తే, అగ్రిమెంట్ అప్పటికే చేయడంతో, విధిలేని పరిస్థితుల్లో, న్యాయసంబంధమైన ఇబ్బందులు ఎదురయ్యే పరిస్థితుల్లో ఈ పదకొండింటిపై టోల్ కొనసాగిస్తున్నాం . వాటికి సంబంధించి అగ్రిమెంట్ కన్ క్లూడ్ కావడంతో ఈ 11 రోడ్ల మీద పూర్తిగా టోల్ రద్దు చేయబోతున్నామని నేను ఈ సభాముఖంగా తెలియజేస్తున్నాను.

MR.SPEAKER: Q.No. 172(9479) has been withdrawn by the Hon'ble Member. Now, Q.No.9399 Minister for Energy, Coal, & Minorities Welfare.

పక్ష ఆస్తుల పరిరక్షణ

ప్రశ్న నెం.173 (9399 - (D))

Sarvasri T.Devender Goud (MEDCHAL), K.Harishwar Reddy (PARGI), G.Sayanna (SECUNDERABAD CONTONMENT), D.Ramesh (MADANAPALLE}and V.Narender Reddy(MAHABUBABAD):- Will the MINISTER FOR ENERGY, WAKF, be pleased to state:

- The extent of Wakf properties and value of the same in the State;
- Whether it is a fact that the Wakf properties is being alienated;
- The steps taken by the Government to protect the Wakf properties?

MINISTER FOR ENERGY, COAL, & MINORITIES WELFARE, (SRI MOHAMMED ALI SHABIR) :

- According to the 1st Survey the total extent of Wakf properties covered by an extent of 1,45,543.94, . and its approximate value is Rs.2000 Crores.
- No Sir.
- Action is being taken to evict the encroachers which are illegally alienated by the persons who are in . management Under Section 51,52,54 & 55 of Wakf Act, 1995.

ఉ. 930,

جناب ٹی ویویندر گود: اسپیکر صاحب! ان اوقافی جائیدادوں کے بارے میں کئی مرتبہ اسی ہاؤز میں بہت سارے سوالات کئے گئے اور بہت debates بھی یہاں پر ہوئے۔ مگر بہت افسوس کی بات ہے کہ جس حکومت کو اوقافی جائیدادوں کی حفاظت کرنا چاہئے، وہی حکومت ان کو بیچنے میں مشغول ہے۔ وقف بورڈ اپنی جائیداد کے تحفظ کے سلسلہ میں جب کورٹ کو جاتا ہے، اس کورٹ میں بھی وقف بورڈ کے خلاف جانے میں حکومت جو کام کر رہی ہے، اس کے بارے میں منسٹر صاحب سے جاننا چاہتا ہوں۔ سب سے پہلے میں یہ جاننا چاہتا ہوں کہ اوقافی جائیدادوں کے تحفظ کے لئے حکومت کے پاس ان کو fencing کرنے کے لئے کیا کوئی ارادہ ہے؟ کیونکہ ابھی ایک لاکھ پینتالیس ہزار کی زمین جو بیچی ہوئی ہے، جیسا کہ ابھی منسٹر صاحب نے بتایا، میں یہ پوچھنا چاہتا ہوں کہ کیا آپ سروے مکمل ہونے کے بعد اس نتیجے پر پہنچے یا ابھی سروے کا کام جاری ہے؟ جو زمینات ابھی بیچی ہوئی ہیں، ان کی حفاظت کے لئے آپ کیا action لے رہے ہیں؟ تیسرے یہ کہ جو 108 ایکڑ زمین انکو بلز کو دی گئی ہے، کیا حکومت اس کو سرکاری زمین مانتی ہے یا اوقافی جائیداد مانتی ہے؟ اس کے بارے میں ہم کو clear-cut جواب چاہئے، کیونکہ کورٹ میں ایک طرف وقف بورڈ کہتا ہے کہ وہ ہماری زمین ہے، اور اس کے برخلاف حکومت اپنے affidavit میں اس کو سرکاری زمین کہتی ہے۔ تو میں منسٹر صاحب سے جاننا چاہتا ہوں کہ یا اوقافی جائیداد جو 108 ایکڑ زمین انکو بلز کو دی گئی ہے، کیا آپ اس کو سرکاری زمین مانتے ہیں یا اوقافی زمین مانتے ہیں؟ منسٹر صاحب اس کا جواب دینے کے بعد میں مزید سوالات کروں گا۔

جناب ایم اے غفور: اسپیکر صاحب! اس ہاؤز میں اس سے پہلے کئی مرتبہ اوقافی جائیدادوں کے تحفظ کے سلسلہ میں بحث ہوئی تھی۔ اوقاف کی ایک ہاؤز کمیٹی بھی قائم کی گئی تھی۔ ہاؤز کمیٹی نے ایک بہترین رپورٹ پیش کی تھی۔ افسوس کی بات یہ ہے کہ اوقافی جائیدادوں کے تحفظ کے لئے ہاؤز کمیٹی نے جو recommendations دئے تھے، آج تک اس کو عمل میں نہیں لایا گیا۔ تو روز بروز اوقافی جائیدادوں پر غیر قانونی قبضے بڑھتے جا رہے ہیں۔ اس کے لئے حکومت کیا سوچ رہی ہے؟ دوسری بات یہ ہے کہ اب جو قانون نافذ ہے، اس قانون میں کئی خامیاں ہیں۔ وقف بورڈ کو اپنی جائیدادوں کے تحفظ کے لئے powers نہیں ہیں۔ دوسری چیز، وہاں اسٹاف نہیں ہے۔ تیسری بات یہ کہ اگر کسی اوقافی جائیداد پر حملہ ہو، تو وقف بورڈ والوں کو RDO کے پاس چانا پڑتا ہے۔ پھر RDO پولیس کو لیٹر لکھتا ہے۔ RDO یا پولیس کو اوقافی جائیدادوں کے تحفظ کے سلسلہ میں کوئی ہمدردی نہیں ہے، اس طرح سے اوقافی جائیدادیں برباد ہوتی جاتی ہیں۔ پورے ضلع کے لئے اوقاف کا ایک ذمہ دار ہوتا ہے۔ ایک انسپکٹر ہوتا ہے۔ اس کے آنکھوں کے سامنے ہی اوقافی جائیدادوں پر قبضہ ہوتا ہے لیکن وہ بے چارہ کچھ نہیں کر سکتا۔ تو اوقافی جائیدادوں کے تحفظ کے لئے کیا آپ اس کو powers دیں گے؟ آپ وقف بورڈ کو RDOs دیں گے یا نہیں؟ تیسری بات یہ کہ کیا آپ مزید اسٹاف دیں گے یا نہیں؟ چوتھی بات یہ کہ حکومت کی طرف سے ایک جی او جاری ہوا تھا کہ ضلع کلکٹر کی سرپرستی میں ایک ٹاسک فورس کمیٹی بنا کر اوقافی جائیدادوں کا تحفظ کیا جائے گا۔ کیا آپ اس جی او پر عمل کریں گے یا نہیں؟ اس ہاؤز میں ان پوری چیزوں کی وضاحت ضروری ہے۔

جناب محمد علی شہیر: اسپیکر صاحب! معزز ممبر جناب دیویندر گوڑ صاحب نے سوال کیا کہ اوقافی زمینوں کے تحفظ کے لئے کیا ایکشن لیا جا رہا ہے؟ انہوں نے سروے کے بارے میں بھی سوال کیا۔ پہلا سروے 1989ء میں مکمل ہوا۔ اسی کے تحت 1,45,000 ایکڑ زمین ہے، جس میں سے ہمارے ریکارڈ کے مطابق 81,000 ایکڑ زمین پر دوسروں کے قبضے ہیں۔ 35,000 institutions میں سے 1,656 ایکڑ زمین ہے اور اس پر 81,000 قبضے ہیں۔ 63,000 متولیوں کے کنٹرول میں ہیں۔ اس کے بارے میں status یہ ہے کہ سپریم کورٹ میں 16 کیس pending ہیں۔ ہائی کورٹ میں 991 اور وقف ٹریبونل میں 538 کیس pending ہیں۔ سرکار نے 2001ء میں دوسرے سروے کا حکم دیا جس کا آغاز 2003ء میں ہوا۔ کانگریس کی سرکار آنے کے بعد ہر سال ہم اس کے لئے ایک کروڑ پچاس لاکھ روپے دے رہے ہیں۔ وہ سروے پورا مکمل نہیں ہوا بلکہ ابھی جاری ہے۔ بہت جلد دوسرے سروے کی رپورٹ ہمارے پاس آئے گی جس کو اسمبلی میں پیش کیا جائے گا۔ ہائی کورٹ کی ڈیویژنل بیج نے سروے کمیشن کو کہا کہ سروے کے لئے جن آفسروں کا تقرر کیا گیا ہے، وہ ٹیکنیکل اسٹاف نہیں ہے کیونکہ وہاں RDO رینک کے اوپر ہے، سروے میں RDO رینک والوں کی ضرورت ہوتی ہے۔ اسی بنا پر گذشتہ جنوری میں ہائی کورٹ کے ججمنٹ کے بعد حکومت نے تین علاقوں میں تین آرڈی اوز کے لئے منظوری دی۔ اسی طریقہ سے سروے کمیشن میں بھی ہم نے سروے ڈپارٹمنٹ سروں کو کھلا۔ وہ لوگ ایک آفسر دے چکے ہیں، باقی آفسروں کے لئے ہم نے سروے آف انڈیا اور سروے آف آندھرا پردیش سے گزارش کی ہے کہ ہم کو qualified سروے لوگ دیجئے تاکہ جو سروے ہو چکا ہے اور ہونے والا ہے، وہ مکمل طور پر transparent ہو اور کسی کو اس پر کوئی doubt نہ ہو۔ اس طریقہ کا سروے ہونا چاہئے، یہ ہائی کورٹ ڈیویژنل بیج بلال نر کی صاحب کا ججمنٹ ہے، جس پر ہم پوری طرح سے عمل کر رہے ہیں۔ معزز ممبر کی طرف سے دوسرا سوال یہ کیا گیا تھا کہ کیا اوقافی زمین لاکوہلز کو فروخت کی گئی ہے؟ اس سلسلہ میں میں یہ بتانا چاہ رہا ہوں کہ کانگریس کی سرکار آنے کے بعد یہ پالیسی بنائی گئی تھی کہ اگر کہیں پر کسی چیز کو فروخت کرنا پڑے تو وہ اوپن آکشن ہوگا۔ لیکن ہمارے دیویندر گوڑ صاحب بھول رہے ہیں کہ تلگوویشم حکومت کے دور میں انہوں نے وقف بورڈ کی چار ہزار ایکڑ زمین الاٹ کی تھی، اوپن آکشن نہیں کیا تھا۔ درگاہ حسین شاہ وہٹی، منی کنڈہ جاگیر کی 1654 ایکڑ زمین ہے۔ تلگوویشم حکومت نے اسی سروے میں انفوس تکنالوجی کو پچاس ایکڑ 18.12.2000 کو الاٹ کیا، مولانا آزاد اردو یونیورسٹی کو 200 ایکڑ 2000ء میں الاٹ کیا، انٹرنیشنل اسکول فار بزنس کو 250 ایکڑ زمین 2000ء میں الاٹ کیا، بولڈر بلز کو 17 ایکڑ 2000ء میں الاٹ کیا، ایم آر بلز، جو دہلی کی کمپنی ہے، دولت مندوں کے لئے گولف کورس اور بڑے بڑے ولاز کے لئے پہلا الاٹمنٹ 380 ایکڑ 4.9.2002 کو الاٹ کیا، وپرو کو 30 ایکڑ بتارنج 10.1.2003 کو الاٹ کیا، پولارز سافٹ ویئر کو سات ایکڑ 21.11.2003 کو الاٹ کیا، مائیکروسافٹ انڈیا کو چوہن ایکڑ 22.9.2003 کو الاٹ کیا، جبکہ کانگریس نے 2005ء میں لاکوہلز کو جو زمین دی وہ اوپن آکشن کے ذریعہ دی۔ اس منی کنڈہ جاگیر میں تلگوویشم کے دور حکومت میں 900 ایکڑ اوقافی زمینات کا الاٹمنٹ ہوا، جبکہ کانگریس کے دور میں صرف 100 ایکڑ اوپن آکشن کیا گیا۔ تلگوویشم کے دور میں 900 ایکڑ زمین بیچنے سے صرف

پینتالیس کروڑ روپے حاصل ہوئے، کیونکہ انہوں نے فی ایکڑ صرف بیس لاکھ روپے کا ریٹ لگایا تھا۔ اس کے برخلاف کانگریس کی سرکار میں جو اوپن آکشن ہوا، اس میں ریٹ چار کروڑ ستائیس لاکھ فی ایکڑ لگایا گیا۔ اس کے بعد 2006ء میں وقف بورڈ نے دعویٰ کیا کہ یہ مٹی کنڈہ جاگیر ایک ایکڑ بارہ گنتے نہیں ہے بلکہ 1654 ایکڑ ہے۔ اس کے بعد وقف بورڈ نے کلنگر، رڈگار ریڈی کوٹھیس دیں کہ جتنی بھی زمینات ISB، مولانا آزاد روڈ یونیورسٹی وغیرہ کو گذشتہ حکومت کی جانب سے الاٹ کی گئیں، اور موجودہ حکومت نے جو اوپن آکشن کیا، وہ سب اوقافی زمینات ہیں۔ تو کانگریس کی سرکار نے ہی مٹی 2007ء میں ان کو ٹھوس دیں کہ یہ اوقافی زمینات ہیں۔ اس کے بعد ڈیو پریل بیچ میں ایڈویکیٹ جنرل سے سوال کیا گیا کہ حکومت کی کیا رائے ہے؟ تو ہم نے حکومت کی طرف سے تحریر لکھ کر دیا کہ اگر ہائی کورٹ کہتا ہے کہ یہ اوقافی زمین ہے تو ہم یہ سارا transaction وقف بورڈ کے حوالے کر دیں گے۔ یہ written statement ایڈویکیٹ جنرل کے ذریعہ ہائی کورٹ میں دیا گیا۔ میں یہ کہنا چاہتا ہوں کہ اگر آپ اوقافی جائیدادوں کی بات کرتے ہیں تو مٹی کنڈہ جاگیر میں صرف ایک جائیداد کے بارے میں کیوں پوچھ رہے ہیں؟ آپ کو کیوں 900 ایکڑ کے بارے میں یاد نہیں آ رہا ہے؟ دہلی کی ایم آر پراپرٹی، پرائیویٹ کمپنی کو الاٹ کی گئی زمین آپ کو کیوں یاد نہیں آ رہی ہے؟ کیا وہ کسی اور سروے میں ہے؟ نہیں، بلکہ وہ مٹی کنڈہ سروے ہی میں ہے۔ اسی طریقہ سے آپ نے درگاہ اٹل مدنی، وشاکھا پنٹم میں 3227 ایکڑ زمین کا 1999ء میں کیا کیا؟ آپ نے ہندو جاگو 1122 ایکڑ زمین دی۔ آپ نے NTPC کو 805 ایکڑ زمین دی، مگر ریٹ کیا لگایا؟ صرف 2,25,000/- روپے۔ اس ریٹ سے آپ نے جو زمین فروخت کی، اس کی آمدنی کے تین حصے کئے۔ ایک حصہ حکومت کو 30%، قابضین کو 35%، اور 35% وقف بورڈ کو۔ اس طرح سے آپ نے وقف بورڈ کے ساتھ مزاق کیا۔ گذشتہ حکومت نے اس کو تین حصہ بنا کر اوقافی جائیداد کو اس طریقہ سے دان دے دیا صرف 2,25,000/- روپے میں۔ لیکن موجودہ سرکار میں، ڈاکٹر وائی ایس راج شیکھر ریڈی صاحب کی صدارت میں 29 اگست 2007ء کو ایک میٹنگ ہوئی جس میں کانگریس حکومت نے یہ فیصلہ کیا کہ جملہ 5,237 ایکڑ اراضی اوقافی ہے جس میں کسی کی شراکت داری یا حصہ داری نہیں ہوگی۔ جو پاؤر پروجیکٹ کو دیا گیا، اس کو honour کرتے ہوئے باقی تین ہزار ایکڑ زمین وقف ایکٹ 1995 کے تحت اوپن آکشن ہو یا جو بھی کیا جائے، وقف بورڈ کو اختیار دیتے ہوئے کیا جائے۔ تین دن پہلے حکومت نے G.O.Ms.No.10 جاری کر کے سپریم کورٹ میں ریویو کا جو claim تھا، اس کو واپس لے لیا۔ اس طرح سے یونیورسٹی کو صاحب، آپ نے جو سوال کیا ہے، سوال تو اچھا ہے، لوگوں کو معلوم ہو گیا کہ تلگوویشم کی حکومت میں بہت ہی nominal price پر چار ہزار ایکڑ زمین الاٹ کی گئی۔ کانگریس کی سرکار میں ایک ہی زمین لاکھوں بلز کو دی گئی، وہ بھی اوپن آکشن کے ذریعہ۔ اس میں کانگریس ایم پی ہونے کی وجہ سے آپ ہم سے یہ سوال کر رہے ہیں۔ میں آپ کو جواب دے رہا ہوں کہ آئندہ سے آپ جب بھی سوال کریں تو مٹی کنڈہ کی ساری اوقافی جائیداد کے بارے میں بات کریں، صرف سو ایکڑ کے بارے میں بات نہ کریں۔ اسی طریقہ سے ہمارے غفور صاحب نے سوال کیا کہ ہاؤز کمپنی کی رپورٹ پر کیوں عمل نہیں ہو رہا ہے؟ اس پر ہم عمل کرنے کی پوری کوشش کر رہے ہیں۔ اوقافی جائیدادوں کے جو کیسز سپریم کورٹ میں ہیں، ان کے لئے ہم بڑے بڑے وکیلوں کو hire کر رہے ہیں، جیسے

جناب سولی سراب جی ایڈوکیٹ کو ہم نے جامعہ نظامیہ کے لئے ہائر کیا جو ایک attendance کے لئے پانچ لاکھ روپے نہیں لے رہے ہیں۔ اس طرح سے ہم کہیں بھی اوقافی جائیدادوں کا سودا نہیں کر رہے ہیں۔ اوقافی جائیدادوں کو بچانے کے لئے جتنے بھی پیسے ہوں، بڑے سے بڑے وکیل کی خدمات حاصل کر کے ہم ان جائیدادوں کی پوری طرح سے حفاظت کریں گے۔ ایک انچ بھی وقف کی کسی جائیداد کو misuse نہیں ہونے دیا جائے گا بلکہ اس کی حفاظت کی جائے گی، یہ سرکار کا کام ہے۔

جناب اسپیکر: اسٹاف کے بارے میں پوچھا گیا۔ موجودہ اوقافی زمینات کو بچانے کے لئے، ہر ضلع میں جو بھی wakf properties ہیں، بتایا گیا کہ وہاں اسٹاف adequate نہیں ہے۔ اس کے لئے آپ کیا ایکشن لے رہے ہیں؟

جناب محمد علی شبیر: اسپیکر صاحب! اس کے لئے آپ جانتے ہیں کہ ہر ضلع میں جائیدادوں کے حساب سے وقف انسپکٹرز ہوتے ہیں۔ تو ابھی اس سرکار نے آنے کے بعد یہ کام کیا کہ تلنگانہ، رائیسیمہ اور آندھرا کے تینوں علاقوں میں ایک ایک RDO کا تقرر کیا۔ مسلمان RDO نہ ملنے پر کورٹ نے کہا کہ اس میں غیر مسلمانوں کو بھی رکھ سکتے ہیں، کیونکہ یہ اوقافی جائیدادوں کے تحفظ کا مسئلہ ہے۔ تو ہم نے ہائی کورٹ ڈویژنل بیج کے حکم کے مطابق تین RDOs کا تقرر کرنے کا فیصلہ کیا ہے۔ ایک RDO کے لئے حکومت نے کیا بیٹ میں منظوری بھی دے دی ہے۔ ان RDOs کے ساتھ ساتھ regional level میں تین بورڈس کو بنا کر Regional Officers اس کو day-to-day مانیٹر کریں گے۔ جہاں کہیں بھی اسٹاف کم ہوگا، اس کو بھرتی کیا جائے گا۔

جناب اسپیکر: اویسی صاحب! آپ لوگ اور منسٹر صاحب پوری history سنا چکے ہیں۔ Anything specific?

9.40

SRI AKBARUDDIN OWAISI : Sir, once again I would like to say that there should be seriousness towards the question and answer and there should be a specific answer to a question. Why I say this is because, I was hearing to the reply of the Hon'ble Minister. He gave details of lands which were given away in the period of Telugu Desam. Fine. Do I believe what he spoke or do I believe what has been written here? The question is "whether it is a fact that Wakf property is being alienated or not" ? The Reply to that is "no". When the written answer says no alienation has taken place, how does the Minister say that during Telugu Desam regime the Telugu Desam Government have given 4000 acres of land. This shows the non-seriousness of making each and every issue political. Let us be real in what we are replying.

I would like to know once again through you Speaker Sir very specifically that out of the total extent of land which was mentioned here how much of land has been alienated. I do not want to know how much of land was alienated in Telugu Desam regime or the Congress regime. I would also like to know from the Hon'ble Minister that in Baba Sharfuddin Pahadi Acs.900 of land was alienated to the International airport or not? I would also like to know whether the Kondapalli khazi surveys land was alienated or not. Whether Ashoorkhana land at Guntur was alienated or not? Whether Nizamabad Sarai land was alienated or not?

The most important thing which I want to ask is what is the authenticity of a Gazette? Why is it that only a Gazette of Wakf does not hold importance and weight ?

Lastly, the Minorities Welfare department came into existence in 1994. Before that it was Revenue Department under which Wakf Board used to come and Gazettes used to be prepared by the Revenue department. The then Revenue department said that Baba Sharfuddin Pahadi is a Wakf land. The then Revenue Department said that Acs.2100 at Chengicherla is Wakf land. The then Revenue department said that Acs.1200 at Santhosh Nagar is a Wakf land. Now the same Revenue department says that these are not Wakf land.

Lastly Hon'ble Minister spoke about Lanco and said that the land was given in Telugu Desam regime. This is the affidavit given by the Emmar to the Hon'ble High Court. In that the Advocate of Emmar mentioned that the APIIC on 29-11-2005 handed over the land to Emmar Hills Township Private Limited (EHTPL), Boulder Hills Leisure Private Limited (BHLPL) and Cyberabad Convention Centre Private Limited (CCCPL).

I would like to set the record straight. In the Congress regime just in Manikonda Jagir 500 acres of land was handed over to Emmar, to Lanco and to other institutions. The Minister says there is no proposal of alienation. In Alur mandal, Electronic city is coming up. Has the Collector issued notification for the alienation of land to an extent of 1200 acres at the rate of Rs. 88,000 or not?

About Lanco, this is the paper which shows the agreement. I would just like to read this. Sir in Lanco Agreement i.e., an agreement signed by the Government and the Lanco, there is one clause which says project implementation period is 5 years for the development of the total land of 100 acres in 2 phases. 1st phase 1:50 % of the total land with built up space as IT park.

MR.SPEAKER : The Minister has responded to that. The matter is before the Supreme Court. The Advocate General has already

SRI AKBARUDDIN OWAISI : I want to say that it is mentioned therein that this land is given for IT development purpose. But, the Lanco is making residential buildings

over there. How can Lanco make residential buildings? Is it not breach of contract? Is it not in violation of the Rules? I would like to tell that both TDP and Congress have given away Wakf lands and have failed to protect the Wakf lands. Advocate General should come to the rescue of Minorities for protection of the Wakf lands. Advocate General goes to the Court and says that the land given by the Government to Lanco or to Emmar is right. He is not coming for the protection of the lands of Wakf. There is no difference between the TDP and the Congress. Both have given away the Wakf lands. The entire Wakf lands are being destroyed.

₹.9.50

جناب ٹی وی ریڈر گوڑ: اسپیکر صاحب! میں نے منسٹر صاحب سے clear-cut پوچھا تھا۔ انہوں نے ابھی بہت بڑی فہرست بتائی کہ ہماری حکومت کے وقت میں ہم نے کون کون سے institutions کے لئے کہاں کہاں اوقافی زمینات دیں۔ میں منسٹر صاحب سے پوچھنا چاہتا ہوں کہ جس وقت حکومت کی طرف سے ان زمینات کا الاٹمنٹ کیا گیا تھا، تو کیا ان کو وقف جائیداد کہہ کر notify کیا گیا تھا؟ یہ آپ کو بتانا چاہئے۔ کس وقت میں کون سے سال مکمل 1600 ایکڑ زمین کو notify کیا گیا تھا؟ اسپیکر صاحب! یہ بات میں ان لوگوں سے معلوم کرنا چاہتا ہوں۔ جس وقت گورنمنٹ لینڈ کہہ کر کوئی اعتراض نہ تھا، اس وقت ان زمینات کا الاٹمنٹ کیا گیا۔ ابھی جیسا کہ منسٹر صاحب نے بتایا کہ 2006 میں وقف بورڈ نے گیزٹ نکالا کہ This particular land belongs to Wakf، اس کے باوجود بھی آپ اس کی مدد کرتے رہے۔ دوسری بات یہ کہ جب وقف بورڈ اپنی جائیداد کی حفاظت کے لئے سپریم کورٹ جانا چاہتا ہے، تو حکومت ان کو اجازت نہیں دیتی۔ سپریم کورٹ میں ان کا Lawyer ایک پرائیویٹ پارٹی کی، یعنی ان کے ایک M.P. کی تائید کرتا ہے۔ یہاں ان کے ڈپارٹمنٹ کی حالت دیکھئے کہ چار سال میں چار آفسروں کو بدلا گیا۔ وقف بورڈ میں ہر تین مہینے میں ایک آفسر بدلا جاتا ہے۔ اگر وہ آفسران کی بات سے نو وہ وہاں تک جاتا ہے، ورنہ اس کا تبادلہ کر دیا جاتا ہے۔ ایسے ہی ان لوگوں نے ابھی تک تین سکریٹریز کا تبادلہ کر دیا۔ پرنسپل سیکریٹری دو تین مہینے میں بدل دیا جاتا ہے۔ جب یہ آفسر لائیکو بلز کی زمین کو وقف پر اپرٹی بنا کر Minorities Welfare Department اس کا تحفظ کرنا چاہتا ہے، تو یہ لوگ اس کا transfer کر دیتے ہیں۔ کیا یہ لوگ sincere ہیں وقف بورڈ کے بارے میں؟

جناب محمد علی شبیر: اسپیکر صاحب! بڑا تعجب ہوتا ہے کہ سابقہ منسٹر، اور موجودہ ایم ایل اے جو تقریباً دس سال تک اقتدار میں رہے، اور ساری اوقافی جائیدادیں جن کے منڈل کے پاس ہیں، جن کو پیدائش سے معلوم ہے کہ یہ تمام وقف جائیدادیں ہیں، جیسا کہ بابا شرف الدین کی پھاڑی ان کے گاؤں کے نزدیک ہے، وہ لوگ اسی منڈل میں رہتے ہیں، وہاں پر 900 ایکڑ زمین ان لوگوں نے انٹرنیشنل ایر پورٹ کے لئے دے دی ہے۔ کیا آپ کو نہیں معلوم تھا کہ وہ زمین وقف کی ہے؟ اسی طرح سے کیا آپ کو نہیں معلوم تھا کہ درگاہ اہلق مدنی کی 5237 ایکڑ زمین وقف کی، جس کے بارے میں 1990 میں سپریم کورٹ کا ججمنٹ آیا تھا، اور گزٹ پبلش ہوا تھا؟ اسی طریقہ سے یکم فروری 1992ء کو جبکہ آپ کی تلگو دیشم پارٹی کا elected وقف بورڈ تھا، اس وقت آپ نے Rs.92,000/- مسجد عمر فاروق کو شہید کرنے کے لئے لئے۔ کیا آپ کو نہیں معلوم تھا کہ مسجد کے عوض پیسے نہیں لئے جاتے؟ جو زمین منی کنڈہ میں ایماں کمپنی کو بیچی گئی یا جو زمینات دیگر لوگوں کو دی گئیں، ہمیں نہیں معلوم تھا کہ یہ وقف بورڈ کی ہیں کیونکہ وقف بورڈ کا دعویٰ اپریل 2006ء میں آیا۔ آپ نے کہا کہ کانگریس سرکار نے سوائیکٹرز زمین لائیکو بلز کو بیچی ہے، جبکہ آپ نے منی کنڈہ میں 900 ایکڑ بیچا ہے۔ 2006ء کے بعد ہم نے ایک انچ اوقافی زمین بھی، جا ہے وہ منی کنڈہ ہو یا کوئی اور مقام، کسی جگہ نہیں بیچی۔ آپ یہ کہتے ہیں کانگریس حکومت نے منی کنڈہ میں جو زمین بیچی ہے، وہ غلط ہے، اور آپ نو جو زمینات الاٹ کئے ہیں، وہ صحیح ہے۔ یہ کیسے ہو سکتا ہے؟

2004 వరకు మీరు ఇచ్చారు. 2005 లో మేము ఓపెన్ ఆక్షన్ చేశాము. వక్స్ బోర్డు క్లెయిమ్ 2006 లో వచ్చింది. మీరు ఎట్లా అడుగుతారు? 2004లో మాకు కూడా తెలియకుండా అమ్మారు.

మిస్టర్ స్పీకర్ : 2006 లో వక్స్ బోర్డు ఎస్టాబ్లిష్ అయింది.

శ్రీ మొహమ్మద్ అలీ పబ్లికర్ : వక్స్ బోర్డు 06.04.2006 న ఏర్పాటు అయింది. చంద్రబాబు నాయుడు గారూ, నేను మొదటి నుంచి చెప్పింది ఏమిటంటే మీరు మాట్లాడితే మణికోండలో 1400 ఎకరాల గురించి మాట్లాడండి. దాని గురించి మాట్లాడకుండా EMMAR కంపెనీ దుబాయ్ గురించి....

మిస్టర్ స్పీకర్ : Minister Sab, please tell about the present status in the Court.

శ్రీ మొహమ్మద్ పబ్లికర్ అలీ : 2006 లో ఈ కేసు హైకోర్టులో ఛాలెంజ్ చేయడం జరిగితే, 2007 లో గవర్నమెంటు తరపున అఫిడవిట్ మా వక్స్ బోర్డు వారు ఈ ల్యాండు వక్స్ బోర్డు అని అన్నారు. గవర్నమెంటు లెవల్లో APIIC నుంచి అడ్వోకేట్ జనరల్ గారు, ఒక వేళ హైకోర్టు ఈ ల్యాండు వక్స్ బోర్డు అని అంటే we will transfer to Wakf Board అని రాత పూర్వకంగా ప్రభుత్వం ఒక ఉద్దేశం చెప్పింది. కాబట్టి వక్స్ బోర్డుకి చెందిందని హైకోర్టు చెబితే వక్స్ ల్యాండులు వారికే మేము ఇవ్వబోతున్నాము. అలాగే దేవేందర్ గౌడ్ గారు చెప్పినారు వక్స్ ల్యాండు అని తెలిసిన తరువాత 2004 వరకు ఇచ్చినది, తరువాత, 2005 లో మేము ఒక్కటే ల్యాండు అమ్మినాము. దాని తరువాత వక్స్ కు సంబంధించి ఒక్క ఇంచ్ కూడా అమ్మలేదు. కానీ గతంలో వక్స్ బోర్డుకి చెందిన ల్యాండు 4000 ఎకరాలు అని 1989 లో వక్స్ గజిల్లో ఉన్న తరువాత కూడా ఎయిర్పోర్టుకు 900 ఎకరాలు, హిందుజాకు 1122 ఎకరాలు, NTPC కి 800 ఎకరాలు, ఆ విధంగా 4000 ఎకరాలు వక్స్ గజిల్ కు వ్యతిరేకంగా తమరు అమ్మిన విషయం వాస్తవం.

SRI AKBARUDDIN OWAISI: Sir, Minister has not replied to my question.

MR. SPEAKER : Minister is telling about the status in the court. Let us get back to the crux of the matter. The crux of the matter lies in the Court. Advocate General has given an affidavit. The matter rests there and you await the outcome of the case. As far as the property of Manikonda is concerned, the Minister told the facts.

SRI AKBARUDDIN OWAISI: No Sir, he has not told about the facts.

MR.SPEAKER: Gafoor Saab, regarding the steps taken to protect the wakf properties, for that, Minister has told that they have appointed R.D.Os. who are well equipped to handle the situation. Now we will leave it here. That's enough. Owaisi sab, If you want to discuss beyond the question also, you have the opportunity. Now, you can speak on the Minorities Welfare. You kindly avail that. That's enough. Already 10 o'clock. It cannot go on endless. That's enough.

SRI AKBARUDDIN OWAISI: Sir, Minister has told about the demolition of the Masjid. Whether the Masjid has been demolished or not?

(Interruptions from Telugu Desam Members)

MR.SPEAKER: When a discussion takes place so many issues come up. I, as Presiding Officer, have the crux of the issue. The Minister says that in the case, clear

affidavit has been submitted by the Advocate General. Now that is the issue. It is regarding alienation of land. That is what he has said. Whether the alienation is going on is the question. Owaisi sab, you please read the question.

SRI AKBARUDDIN OWAISI: "Whether it is a fact that Wakf properties are being alienated?."

MR. SPEAKER : Whether the alienation is going on at present? Minister has told that "No", it is not going on at present. That is the question. Now, what should we tell you? The concern of everyone is that the existing wakf properties should be safeguarded. That is the concern of everyone. The Minister says that they have appointed RDOs, not only Urdu people, but also others who are well equipped to handle the situation. Your main question is what are the steps being taken by the Government to protect the wakf properties? You are totally worried about the alienation being done. That is appreciated. We appreciate the concern. The question here is ultimately I have to end this question. You can ask whatever you wish to ask. Government will reply to it.

SRI AKBARUDDIN OWAISI: Sir, Minister has not replied to any of my questions.

MR.SPEAKER: I am not getting into the subject. It is a subject between you and the Government. I am only trying to bring in some kind of solution to the matter. Owaisi sab, If you are not satisfied with the Government's reply, then you can express your unhappiness. Definitely you can speak. If you are not happy, you can definitely protest.

SRI AKBARUDDIN OWAISI: Sir, not a single of my questions has been replied.

MR.SPEAKER: You have to listen with cool mind. I only spoke of the crux of the issue. It is in the Court. That is the main thing.

SRI AKBARUDDIN OWAISI: Why are you going to the Court? We are talking about the entire wakf property. Not a single reply was given to my question.

⌚. 10.00

MR.SPEAKER: That's what the Minister has said. Minister sab, please tell about the action being taken by you to protect the wakf properties in the State.

جناب محمد علی شبیر: اسپیکر صاحب! میں آپ کے ذریعہ معزز ممبروں کو بتانا چاہ رہا ہوں کہ کانگریس کی یہ سرکار ڈاکٹر وائی ایس راجسیکھر ریڈی صاحب کی صدارت میں ایک انچ بھی وقف کی زمین نہیں بیچے گی، بلکہ موجودہ سرکار آنے کے بعد درگاہ اخلق مدنی کی 5,237 ایکڑ زمین کو وقف بورڈ کے حوالے کیا گیا۔ بنجارہ بلز میں تین ایکڑ زمین قبرستان کے لئے دی گئی۔ اسی طریقہ سے آلور کی زمین ہے۔ آلور، پہلے مرحلہ میں 480 ایکڑ زمین، دوسرے مرحلہ میں 198 ایکڑ زمین، تیسرے مرحلہ میں 350 ایکڑ زمین، اس طرح سے جملہ 1,036 ایکڑ زمین ہے، جس میں encroachers، 485 لوگ ہیں۔ ان کے لئے APIIC نے تجویز پیش کی کہ ان کو Public Private Partnership کے تحت کیا جائے۔ یہ تجویز ہمارے پاس ہے، لیکن ہم نے اس کو ابھی finalize نہیں کیا گیا ہے۔ میں نے گذشتہ مہینہ بھی ممبروں کو یقین دیا تھا، اور آج بھی آپ کے ذریعہ کہنا چاہوں گا کہ میں عنقریب متعلقہ MPs, MLAs and MLCs کی ایک میٹنگ میرے چیئرمین بلارہا ہوں۔ جیسا کہ سچر کمیٹی رپورٹ میں کہا گیا ہے کہ کیوں نہ اوقافی جائیدادوں کو P.P.P. کے ذریعہ کیا جائے، اس میٹنگ میں اس کے بارے میں بات ہوگی کہ کیسے آلور کی زمین سے وقف بورڈ کو سالانہ تین سو کروڑ روپے کی آمدنی ہو سکے۔ یہ پہلا پراجیکٹ ہے جس کو ہم trial basis پر کرنا چاہ رہے ہیں، لیکن آپ سب سے مشورہ لینے کے بعد ہی اس کو رو بہ عمل لایا جائے گا۔ APIIC نے وہاں کے encroachers کے لئے تیس لاکھ روپے کا offer دیا ہے۔

جناب اسپیکر صاحب: منسٹر صاحب! آپ میٹنگ کے بارے میں کچھ کہہ رہے تھے؟

جناب محمد علی شبیر: میرے چیئرمین عنقریب ایک میٹنگ منعقد کر کے آلور کی زمین کے بارے میں بات کی جائے گی۔ اگر یہ تجویز کامیاب رہی تو آنے والے دنوں میں وقف بورڈ کے پاس کروڑوں روپے ہوں گے۔ پتہ نہیں اس وقت ہمارے ٹی ڈی پی کے ساتھی کیوں کھڑے ہوئے ہیں۔

(తెలుగుదేశం పార్టీ సభ్యుల నుండి అంతరాయం)

MR.SPEAKER: One minute. Devender Goud Garu. You have to go back to your seats.

Sri Md. Ali Shabbir: Sir, తెలుగుదేశంలో 4,000 ఎకరాలు అమ్మిన నాయకులే , ఇవాళ నిలబడి మాట్లాడుతున్నారంటే సేను తలవంచుకోవాలా, లేకుంటే ఏం చెయ్యాలో నాకు అర్థం కావడం లేదు. ఇంత అన్యాయమా? నాలుగు వేల ఎకరాల భూములు అమ్మారు. ఈ రోజు విశాఖ మజిలీలో గాని, మణికుంటలో గాని, దుబాయ్ ప్రావర్ణి గాని....

(శ్రీ టి. దేవేందర్ గౌడ్ గారికి మైకు ఇవ్వమని కోరుతూ తెలుగుదేశం పార్టీ సభ్యుల నుంచి సభకు అంతరాయం)

SRI AKBARUDDIN OWAISI: Sir, the Minister has told that the Mosque has been demolished. Let him clarify whether it is a fact that the said Masjid has been demolished. How can we keep quiet if the Masjid is demolished? Who has demolished the Masjid and how have they done it? Minister says that it was demolished during TDP's Government time. TDP says that it has been demolished during the Congress rule. Where was that Masjid? This is a very major issue. Sir, you know very well the incidents that happened after the demolition of the Babri Masjid, How the Wakf Board has accepted the compensation amount? Suspend the officials responsible for this.

MR. SPEAKER : All of you, please go back to your seats. Now, we have to restore normalcy in the House. All of you, please go back to your seats. Then the matter has to be settled. మీరు అడిగారు, the Government has replied and he (Minister) has mentioned certain specific initiatives which the Government has taken. If you are not satisfied with that, please respond to that. Please... we have to close this issue.

శ్రీ టి. దేవేందర్ గౌడ్ : సార్, దురదృష్టమేమంటే....

(తెలుగుదేశం పార్టీ సభ్యుల నుంచి అంతరాయం)

మిస్టర్ స్పీకర్ : వారే మాట్లాడుతున్నారండి.....

Sri. M.A. Gafoor : Sir, what has the Minister told about the Masjid?

Sri Syed Ahmed Pasha Quadri : Sir, please suspend all the persons responsible for the demolition of the Masjid. This is not a minor issue. All the people are watching the Assembly Sessions live on their Television sets, and Minister has said that the Masjid has been demolished.

(INTERRUPTIONS)

MR. SPEAKER : All of you, please go back to your seats. Let the Minister reply.

(INTERRUPTIONS)

DR.NAGAM JANARDHAN REDDY: Let him answer properly Sir.

MR. SPEAKER : Well now, the question is on wakf lands. Minister sab, would you like to add anything?

(INTERUTPTIONS)

MR. SPEAKER: We will leave it there now. How many wakf lands the TDP have sold, how many the Congress have sold? Much has been said on this issue. Now we will leave it there. Minister sab, what steps are you taking to protect the remaining wakf lands?

(ఈ దశలో తెలుగుదేశం పార్టీకి చెందిన గౌరవసభ్యులు తమకు మాట్లాడటానికి అవకాశం కల్పించాలని అభ్యర్థిస్తూ పోడియం వద్దకు రాసాగారు)

SRI AKBARUDDIN OWAISI: Sir, the TDP have sold off wakf lands and the Congress has also done the same thing. There is no difference between them.

MR. SPEAKER: One minute, Let him reply. I will come back to him అని చెప్పాను.

SRI MOHD.ALI SHABBIR: Sri Akbaruddin Owaisi said that

MR. SPEAKER : Why do you all come close to me with such an interest? That's what I am saying. I am tackling each and every issue but you come towards me frequently.

Sri T. Devender Goud : Sir, it is a matter of great regret. I have asked a question only to protect and safeguard the wakf properties. But the Minister has replied about what we have done and what more they are going to do with regard to destruction of the wakf properties. This is not the responsibility of the Government. If we have done something wrong, you please set it right. Who is stopping you? Instead of saying this, the Minister is saying that we will sell off more properties. Is replying in this way proper?

MR. SPEAKER: I have a suggestion on this. Devender Goud garu, I will come to you. ఇప్పుడు వారు చెప్పిందేమంటే... సరే, వారు అమ్మారు అనేది పక్కన పెట్టండి. తరువాత భూమి అమ్మకాలను ఆపడానికి Government said that they have taken some initiatives, కొందరు ఆర్డీఓలను, వాళ్లను వీళ్లను ఆపాయింట్ చేస్తామంటున్నారు. Anything on that, you please say.

శ్రీ టి. దేవేందర్ గౌడ్ : సార్, ఒక్క విషయం నేను మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను. మీరు కూడా ఖచ్చితంగా వినాలి. ఈ ప్రొటెక్షన్ సంగతి దేవుడెరుగు. ల్యాంకోహిల్స్ కు ఇచ్చిన భూమిలో మొత్తం సింగిల్ జడ్జ్ in favour of wakf property అని తీర్పు ఇచ్చిన తరువాత, డబుల్ బెంచ్ కు వెళ్లి అక్కడేదో మళ్ళీ దానికి స్టే ఇస్తే, దానిపైన వక్స్ బోర్డు వారు సుప్రీంకోర్టుకు వెళ్లడానికి ప్రయత్నం చేస్తే ప్రభుత్వం అడ్డుకుంటున్నది. ఆఫీసర్లందరినీ ట్రాన్స్ఫర్ చేస్తున్నది. ఎవరైతే వక్స్ ప్రొవర్టీ అని చెప్పి మొత్తం వక్స్ తరపున కొట్లాడుతున్నారో, ఆ ఆఫీసర్లను ఎవరినీ అక్కడ వుంచడం లేదు. అయితే ఒక్క విషయం చెబుతున్నాను, మీరు కూడా అనుభవస్తులు. అడ్వకేట్ జనరల్ ఎవరండి? Who is the Advocate General? మొత్తం ప్రభుత్వం తరపున ప్రభుత్వ వాదాన్ని వినిపించే ఒక వ్యక్తి కదా. అక్కడకు పోయి ఏం చెప్పాలి సార్. వక్స్ బోర్డు వాళ్లు మా ప్రొవర్టీ అని ఫైల్ చేస్తున్నప్పుడు, ఈయన పోయి ఒకవేళ వక్స్ ప్రొవర్టీ అని చెప్పి మీరు తేలిస్తే, ఏపిఐఐసి వాళ్లు గవర్నమెంట్ ది అంటున్నారు, ఠేమ అది కాదని మీరు తేలిస్తే అప్పుడు మాకు అభ్యంతరం లేదంటాడండీ? ఒక వైపు same Government wing ఇది వక్స్ ప్రొవర్టీ అని చెప్పి వాళ్లు కొట్లాడటానికి తయారైతే, అడ్వకేట్ జనరల్ వాళ్లకు మద్దతిస్తాడా? లేకపోతే మీరేదో తేల్చిన తరువాత మేము ఆలోచన చేస్తాము అని చెబుతాడండీ. సిన్సియారిటీ ఎక్కడందండీ వీళ్లకు? ఖచ్చితంగా అది రు. 10 వేల కోట్లు నిలువ చేసే ఆస్తి. దాన్ని ఈనాడు రు. 450 కోట్లకు అమ్మేస్తారు.

MR. SPEAKER : Gafoor Saab, you please conclude. We have to close after this. It is the same thing. It is a question hour, it is not a discussion. Yes, anything specific please. After this, I am closing the whole issue.

శ్రీ ఎం.ఎ. గఫూర్ : సార్, ఇప్పుడు గౌరవ మంత్రి గారు వక్స్ ప్రావర్టీలను మేము అమ్మలేదు, గతంలో వాళ్లు అమ్మినారు. గతంలో వాళ్లు అమ్మినారు కాబట్టి, ప్రజలు ఏం చెప్పినారు సార్? వాళ్ల స్థానాన్ని ఇక్కడకు పంపించారు. నేను గౌరవ మంత్రి గారిని అడుగుతున్నాను. విజయవాడ ప్రక్కన నిడుమానూరులో ఖాజీ మన్యాన్ని ఏ గవర్నమెంట్ వచ్చిన తరువాత అమ్మారు. వాటి అమ్మకానికి స్పెషల్ జి.ఓ. మీ గవర్నమెంట్ ఇచ్చిందా, లేదా? ఆ రోజు రు. 60, 70 లక్షలు విలువైనటువంటి భూమిని రు. 3, 4 లక్షలకు మీరు అమ్మారా, లేదా? హైకోర్టు మొన్న తీర్పు చెప్పింది. ఇది వక్స్ ల్యాండ్, దీన్ని అమ్మడానికి వీలేదు, ఇది ఓపెన్ ఆక్షన్లో మాత్రమే పోవాలి అని అంటే సుప్రీంకోర్టుకు పోయి స్టే తెచ్చుకోవడానికి అనుమతించారే తప్ప, వక్స్ బోర్డు ఆ భూమి తీసుకోలేదు. సార్, ఎండోమెంట్ డిపార్టుమెంట్కు అధికారాలున్నాయి. వక్స్ ప్రావర్టీలకు సంబంధించి సూమోట్గా వారు యాక్షన్ తీసుకోవచ్చు. వక్స్ బోర్డుకు కూడా అట్లాంటి పవర్స్ ఇస్తారా, లేదా? వక్స్ బోర్డు ఆస్తులను వక్స్ బోర్డు కాపాడుకోవడానికి అవసరమైతే చట్టంలో మార్పులు తీసుకువచ్చి ఆస్తులను కాపాడతారా, లేదా? చెప్పాలి సార్.

ఉ. 10.10

MR.SPEAKER: Vali Sab, you please be seated. Minister will tell the same thing. Now, the Minister for Minorities Welfare will reply and after that the issue will be closed

శ్రీ మహమ్మద్ ఆలీ షబ్బీర్ : అధ్యక్షా, గౌరవ గఫూర్ గారు చెప్పినట్లు నిడుమానూరులో భూమిని అమ్మిన విషయం వాస్తవమే. అయితే ఆ భూములను అమ్మిన తరువాత వాటిని చాలా తక్కువ రేటుకు అమ్మారని రాజకీయనాయకులు, పబ్లిక్ చెప్పిన తక్షణమే కాన్సిల్ చేసిన ఘనత ఈ ప్రభుత్వానికి ఉంది. కాన్సిల్ చేసిన తరువాత కోర్టుకు వెళ్లారు. డివిజనల్ బెంచ్ కూడా గవర్నమెంట్ కాన్సిల్ చేసింది కరెక్ట్ అని ప్రభుత్వానికి ఫేవరబుల్గా జడ్జ్మెంట్ ఇవ్వడం జరిగింది. ఆ లాండ్ ఇప్పుడు వక్స్ బోర్డు హాండ్లో ఉన్నది

డా. నాగం జనార్ధనరెడ్డి : డబ్బులు వాపసు ఇవ్వలేదు. He is misleading the House.

MR.SPEAKER : He is replying to the House with full responsibility. The Minister is telling that it is under the control of Wakf Board. Let him complete. You please sit down. What is this?

جناب محمد علی شبیر: اسپیکر صاحب! اکبر الدین اویسی صاحب نے استفسار کیا کہ کیا حضرت بابا شرف الدین کی اوقافی زمین انٹرنیشنل ایرپورٹ کے لئے دے دی گئی یا نہیں؟ میں نے کہا کہ ضرور، وہاں پر 2131 ایکڑ زمین تھی جو حضرت بابا شرف الدین پہاڑی شریف کی یہ درگاہ میں 900 ایکڑ انٹرنیشنل ایرپورٹ کو 1091 ایکڑ زمین دی گئی۔ APIIC، 981 ایکڑ زمین دی گئی، Mining، Roads and Sports Residential کو 98 ایکڑ، یعنی 2131 ایکڑ، یہ تمام زمینات کا بھی allotment کیا گیا ہے، اور یہ تمام 2002ء میں ہوا۔ میں نے کہا کہ 900 ایکڑ زمین نہیں، بلکہ 1051 ایکڑ سابقہ حکومت نے انٹرنیشنل ایرپورٹ کیلئے دی ہے۔ اس کے بعد میں یہ کہنا چاہتا ہوں کہ انٹرنیشنل ایرپورٹ کی زمین پر ایک مسجد تھی جو runway پر آرہی ہے کہہ کر یکم فروری 2004ء کو، جبکہ تلگو دیشم پارٹی کا elected وقف بورڈ تھا، ایرپورٹ اتھارٹی نے -/Rs.92,000 زمین کے پیسے وقف بورڈ میں جمع کرا دئے۔ اس دور کی سرکار کو under-protest کر کے اس کو واپس کر دینا چاہئے تھا، لیکن یہ مسئلہ ابھی under-inquiry ہے۔ میں نے کہا کہ 9,000 ایکڑ نہیں بلکہ 1091 ایکڑ زمین دی گئی، لیکن وہاں پر جو درگاہ ہے، 900 ایکڑ کے بجائے 1091 ایکڑ ہے۔ یعنی 900 ایکڑ سے 1,091 ایکڑ ہے۔

(INTERRUPTIONS)

MR. SPEAKER: The Minister for Minorities Welfare will give his final reply. After that the matter will be closed. Let him complete please. If all of you listen quietly, the Minister can reply properly, or else it will be difficult for him to reply.

جناب محمد علی شیر: اسپیکر صاحب! معزز ممبر نے باؤ زمین تین دفعہ گزارش کی کہ اوقافی جائیدادوں کے تحفظ کے سلسلہ میں ایک میٹنگ ہو۔ اس سلسلہ میں میں کہنا چاہتا ہوں کہ ریونیونسٹر، اسپیشل چیف سکریٹری، اور موجودہ چیف سکریٹری کے ساتھ ایک میٹنگ ہوئی، جس میں اس بات پر گفتگو ہوئی کہ درگاہ حضرت بابا شرف الدین کے پاس کتنی زمین بچی ہوئی ہے۔ اسی طریقہ سے اس بات پر بھی گفتگو ہوئی کہ درگاہ حضرت حسین شاہ ولی، انعام، منی کنڈہ جائیداد کو ہم کیسے حاصل کر سکتے ہیں۔ اسی طرح عاشور خانہ علی سعد، ماڈی پٹی، جو آپ کے گاؤں کے پاس ہے، اسی طریقہ سے درگاہ حضرت سیف نواز جنگ، ماڈی پٹی، اس کی 288 ایکڑ زمین کے بارے میں، عالمگیری مسجد، خانہ میٹ کی 3,183 ایکڑ زمین، درگاہ حضرت مخدوم بیابائی، آلورولج کی 1036 ایکڑ زمین، درگاہ حضرت پیرا حسین، ابراہیم پٹنم، عالمگیری مسجد، منصور آباد، مسجد معاصی پیٹ، دیولماولج، ضلع تلنگنڈہ، الماس پیٹ، درگاہ حضرت نبی شاہ حسینی، حسینی علم، قطب شاہی مسجد، باغ لکھم پٹی، جامعہ نظامیہ، شبلی گنج، حیدر آباد فقیر ملا، ان تمام اوقافی جائیدادوں کے بارے میں ریونیونسٹر، میں، ہمارے ایم پی اسد الدین اویسی صاحب اور اکبر الدین اویسی صاحب کے ساتھ حال ہی میں ایک میٹنگ ہوئی ہے۔ ریونیو ڈپارٹمنٹ اور وقف بورڈ دونوں بیٹھ کر، جتنی زمینوں میں dispute ہے، اس dispute کو کیسے solve کیا جائے، وہ ہم لوگ کر رہے ہیں۔ اگر ضرورت پڑی تو ایک اور میٹنگ فوری بلانی جائے گی۔ اسی طرح سے آلور کی اوقافی زمین کے بارے میں بھی ایک علیحدہ میٹنگ بلانی جائے گی تاکہ اس بات پر گفتگو کی جائے کہ آلور کی زمین کو ہم کس طرح سے P.P.P. کر کے لے سکتے ہیں۔ اگر سب راضی ہیں تو ہم آگے بڑھیں گے، ورنہ زبردستی کوئی کام کرنے کا نہیں ہے، شریعت کے خلاف کوئی کام کرنے کا نہیں ہے۔ اسپیکر صاحب! میں آپ کے ذریعہ تمام ممبروں کو اس بات کا یقین دلانا چاہ رہا ہوں کہ اوقافی زمین کی ایک ایک انچ کی حفاظت کی جائے گی۔ ایک زمین بھی فروخت نہیں کی جائے گی۔ جہاں وقف کا 1989 گیزٹ پبلکیشن ہوا ہے، گیزٹ کے معنی ہیں کہ حکومت بالکل اس پر عمل آوری کرے گی۔ ہم یقین دلاتے ہیں کہ اگر کہیں ریونیو سے کوئی dispute ہوگا، تو دونوں حکموں کو بلا کر، بٹھا کر اس dispute کو solve کریں گے۔ یہ سرکار اقلیتوں کی سرکار ہے، اور ہم ضرور اقلیتوں کے تمام حقوق کی حفاظت کریں گے۔ یہ ہمارا اولین فرض ہے۔

MR. SPEAKER: The Minister has clearly spelt out that if necessary he would convene a meeting with the legislators and the matter can be resolved. Now, let us leave it here.

(INTERRUPTIONS)

MR.SPEAKER: He has promised to convene a meeting. Today, itself there is scope for discussion under Minorities Welfare Group Demands. Question No.9266 ...

(INTERRUPTIONS FROM SRI AKBARUDDIN OWAISI)

SRI AKBARUDDIN OWAISI: I want to know whether the Masjid has been demolished or not?

MR.SPEAKER: That is not the issue Owaisi saheb. He said that he would convene a meeting. Now, so many issues have come up. The Minister has answered all the issues and he will convene a meeting. During that particular meeting the issues can be resolved. Now, please leave it here.

SRI AKBARUDDIN OWAISI: The Minister has not clarified whether the Masjid was demolished or not. He said that it was coming in between the runway of the

International Airport. Wakf properties are being destroyed. Mosques are being demolished. What happened to that Masjid? When was the Masjid demolished? Who has demolished it?

MR.SPEAKER: Minister will explain about the incident which has happened on the runway. Please sit down now.

(At that juncture, the Hon'ble Members belonging to M.I.M. Legislature Party rushed to the podium and demanded for the opportunity to speak)

ఉ. 10.20

(INTERRUPTIONS)

MR. SPEAKER: Owaisi sab, the Minister has assured that he will call a meeting on this issue. You have raised a lot of issues and the Minister has responded. The Government will take further action on the specific issues after consultation with you.

(THE HON'BLE MEMBERS BELONGING TO T.D.P. & M.I.M., STANDING AT THE PODIUM SHOUTED SLOGANS & DEMANDED OPPORTUNITY TO SPEAK)

MR. SPEAKER: That's enough. Please go back to your seats. The Minister has said that he will call a meeting. You can sort out the issue in that meeting.

(INTERRUPTIONS)

Question No. (175) 9397 is postponed at the request of the Member. The rest of the questions are deemed to have been answered (అనుబంధము-1). **Both the Short Notice Questions are postponed.**

Now, tea break for fifteen minutes.

(Then the House adjourned at 10.22 a.m., for fifteen minutes tea break)

(The House re-assembled at 11.31 AM with the Hon'ble Speaker in the Chair)

SRI AKBARUDDIN OWAISI: How is it that they have demolished the Masjid which is a wakf property?

MR. SPEAKER: My request is immediately ఇప్పుడు మీ డిమాండ్ టేక్ ఆఫ్ చేస్తాను. మీరే మాట్లాడుతారు. You please listen to me for a minute. I am taking up the Demands. In the Demands, you will have Minorities Welfare there. You can speak in detail therein.

SRI AKBARUDDIN OWAISI: Who has demolished the Masjid ? Minister is telling that the Masjid has been demolished. Who is responsible for it?

MR. SPEAKER: You please go back to your seats. I will give you an option. You please listen to one thing. I am immediately taking up the Demands.

SRI AKBARUDDIN OWAISI: Sir, who is responsible for the demolition of the Masjid? Wakf properties are being sold off everywhere. Who is responsible for it? I am shouting here for the last four years. Why don't you implement it?

(పోడియం వద్ద వున్న తెలుగు దేశం పార్టీ సభ్యులు "కాపాడండి, కాపాడండి, వక్ఫ్ ఆస్తులను కాపాడండి" అని నినాదాలు చేసారు)

మిస్టర్ స్పీకర్: మీరు మైనారిటీ వెల్ఫేర్ పై మాట్లాండి.

The issue is closed now. The House cannot go on like this.

SRI AKBARUDDIN OWAISI: Let the Minister assure that the demolished Masjid will be rebuilt on the same place.

MR. SPEAKER: You please listen to one thing. From the Government's side, Minister has assured that he will convene a meeting. You can raise whatever issues you like in that meeting. ఇప్పుడు మంత్రి గారు మీటింగ్ పెడుతాను అన్నారు. సంబంధిత యంయల్ ఏలు ఎవరెవరూ వున్నారో, ఆ మీటింగ్ లో పాల్గొనండి. The matter will be settled.

SRI AKBARUDDIN OWAISI: When they have committed a mistake, let them set it right.

MR. SPEAKER: See, you please speak on the Minorities Welfare.

SRI AKBARUDDIN OWAISI: They are selling away all the wakf properties.

MR. SPEAKER: I will have an Announcement.

ప్రకటన

లాల్ బహదూర్ స్టేడియంలో 12.03.08 తేదీన జరగవలసిన క్రికెట్ మ్యాచ్ వాయిదాపడడం గురించి

I am to announce to the House that the Cricket Match scheduled to be held at 05.00 PM today ie., on 12.03.2008 at L.B. Stadium has been postponed.

SRI AKBARUDDIN OWAISI: Sir, all the Muslim wakf properties are being destroyed. Who is responsible for it?

MR. SPEAKER: You have got a chance now on the Minorities Welfare. Discussion will be held on the Minorities Welfare. You will be given an opportunity to speak. You please speak therein. Please go back. One minute.

SRI AKBARUDDIN OWAISI: Will they withdraw the case?

MR. SPEAKER: How can the House run like this? Please go back to your seats. I am telling that there are two issues. Firstly, Minister has promised to have a meeting with you. Secondly, if you want to speak here, Demands will start now. You please speak on the Demands.

SRI AKBARUDDIN OWAISI: Sir, the Masjid should be rebuilt on the same spot. All wakf properties are being destroyed. Who is responsible for it?

(పోడియం వద్ద వున్న తెలుగు దేశం పార్టీ సభ్యులు "కాపాడండి, కాపాడండి, వక్ఫ్ ఆస్తులను కాపాడండి" అని నినాదాలు చేసారు)

MR. SPEAKER: My last and final appeal to the Hon'ble Members. Please go back to your seats. Demands will be taken up immediately. On the Demands, you can take up. Minister has assured the House that he will call a meeting. Whatever you want to speak, you can take it up in it.

SRI AKBARUDDIN OWAISI: Our major demand is reconstruction of the demolished Masjid at its original place.

MR. SPEAKER: The House has to move forward as per its Agenda. మీరు కూడా మైనారిటీ వెల్ఫేర్ పైన చర్చ వుంది. ఆ చర్చలో మాట్లాడండి. I request you please go back. In Demands you can speak.

SRI AKBARUDDIN OWAISI: Babri Masjid was demolished in the year 1992, and today this Masjid has been demolished. Who has demolished this Masjid?

MR. SPEAKER: Owaisi sab, you can speak as long as you wish. Let the House come to order. Well, I did my best. I am sorry. No, the House cannot run like this. Please go back.

SRI AKBARUDDIN OWAISI: Our demand is that the demolished mosque should be rebuilt on its previous place.

MR. SPEAKER: My feeling is the Hon'ble Members are wasting their valuable time. In the Demands, after the Telugu Desham Party, you please speak. MIM will be given a chance.

I am not relenting. What options you have? ఇంక ఏమి వున్నది, మీరు వెళ్లి మైనారిటీ వెల్ఫేర్ ఫైన మాట్లాడండి.

The House is adjourned to meet again tomorrow at 08.30 AM.

(The House then adjourned at 11.37 AM to meet again at 08.30 AM on Thursday, the 13th March, 2008)